

INFORMAČNÍ
SERVIS

SMO
SVAZ MĚST A OBCÍ ČESKÉ REPUBLIKY

Ins

ČASOPIS
SVAZU MĚST A OBCÍ
ČESKÉ REPUBLIKY
29. ROČNÍK
ČÍSLO 7/2021

<http://www.smocr.cz>

Sněmovní volby podle nových pravidel

**Chcete
stomatologii
v obci?**

**Dražba,
nebo aukce?**

Blíží se XVIII. sněm Svazu

XVIII. SNĚM SVAZU MĚST A OBCÍ ČR

21. a 22. říjen 2021, Hradec Králové, Aldis

Sněm je nejvyšším orgánem naší organizace – Svazu měst a obcí.
Má tedy i své procesní úkoly – projednat a schválit **zprávy o činnosti, o hospodaření, o kontrolní práci Kontrolního výboru.**

K důležitým úkolům Sněmu patří také schvalování **PRIORIT Svazu** na další dvouleté období, které připravuje svazová Kancelář. Návrhy se zpracovávají dle aktuální situace průběžně až těsně k datu konání Sněmu. Už dnes ale můžeme říci, že nezapadnou:

- snaha o prodloužení volebního období zastupitelů na pět, lépe šest let
- problematika sociálního a dostupného bydlení
- financování sociální práce a sociálních služeb
- posílení finanční autonomie obcí
- zajištění vymahatelnosti práva
- větší autonomie v systému odměňování zastupitelů
- zachování spojeného modelu veřejné správy a rozsahu přenesené působnosti na obcích dle jednotlivých typů
- zefektivnění a profesionalizace veřejné správy prostřednictvím společenství obcí

Témat na rozpracování je ale mnohem víc. A jistě i vy přispějete svými podněty a názory.

Sněm by ale měl nyní schválit také úpravu **STANOV Svazu**. V čem spočívá? Předsednictvo v rámci struktury Svazu doporučilo ustanovení Výboru dobrovolných svazků obcí. Svaz by tak měl platformu, která mu bude připravovat podklady potřebné k prohlubování a větší institucionalizaci meziobecní spolupráce.

Pozvání byli jako vždy přední představitelé Parlamentu a chybět nebude ani společenský večer, kde bychom se zase po dlouhé době mohli společně setkat.

Pokud se ale změna Stanov má uskutečnit, je třeba především zajistit **USNÁŠENÍ SCHOPNOST Sněmu**. Žádoucí je prezenční účast zástupců členských obcí Svazu, ale v případě, že to není z jakýchkoli důvodů možné, prosíme o udělení plné moci členovi Svazu, který se Sněmu fyzicky zúčastní. Vyplněný formulář s udělenou plnou mocí zašlete prosím do Kanceláře Svazu. Přihláška i formulář k udělení plné moci jsou přílohami tohoto zpravodaje. Děkuje.

GENERÁLNÍ PARTNER

HLAVNÍ PARTNER

Ilustrační foto z roku 2019

Vážené starostky, vážení starostové, milí kolegové,

24. červen se nesmazatelně zapíše jako jeden z nejtragičtějších dnů v dějinách naší země. Tornádo, jehož intenzita v Česku nemá obdoby, zdecimovalo několik obcí na jihu Moravy. Zničený jsou domy, auta, příroda i lidské sny o spokojeném a klidném životě. Přírodní katastrofa si bohužel vyžádala i několik obětí. Pro mne osobně je to událost nesmírně citlivá – můj rodný Kyjov leží zhruba jen patnáct kilometrů od Pánova – jedné ze zasažených obcí. Někteří mí přátelé a známí během několika minut přišli o veškerý majetek.

Dovolím si několik statistik. Během prvních dnů v postižených obcích zasahovalo více než 1150 hasičů a vojáků a přes 300 policistů. Velká část z nich na místě vypomáhá dosud. Při práci využívají skoro 350 kusů těžké techniky. Počty dobrovolníků spočítány nemáme – lidé přijíždějí spontánně s chutí pomáhat a zdaleka ne všichni procházejí přes řízenou evidenci. Bilance je smutná – více než 150 domů tornádo poškodilo natolik, že musejí být úplně strženy.

I v tragických situacích se snažím hledat alespoň kapku něčeho pozitivního. V tomto případě můžeme mluvit o vlídné solidaritě, která svou intenzitou dost možná převyšuje ničivou sílu tornáda. Jsem nesmírně rád, že pomocnou ruku nabízejí i samosprávy napříč celou republikou. Obce posílají finanční dary, organizují materiální pomoc i výjezdy dobrovolníků, nabízejí k zapůjčení těžkou techniku, hledají ubytovací kapacity, které by bylo možné i dlouhodobě poskytnout lidem, kterým tornádo tak drtivě zasáhlo do životů.

Vážené starostky, vážení starostové, moc Vám za tyto aktivity děkuji, jsou více než potřebné. I když některým obcím doba covidová významně zkomplikovala plánování investičních akcí, nejsme neteční vůči neštěstí jiných. V tom je a vždycky byl český národ silný. Pro představu – k 29. červnu, tedy pouhých pět dnů po řádění tornáda, se na pomoc zasaženým lidem podařilo vybrat cca 850 milionů korun! A to je sčot jen velkých sbírek pořádaných neziskovými organizacemi. Vedle toho vznikají stovky transparentních účtů na pomoc konkrétním rodinám. Jsou to silné příběhy, až z nich běhá mráz po zádech.

Pokud máte jakékoliv dotazy, třeba Vás zajímá, jak nejučelněji můžete postiženým obcím pomoci, můžete využít infolinky, kterou pro tyto účely zřídil Jihomoravský kraj na telefonním čísle 800 129 921. Pomoc lze nabídnout i prostřednictvím e-mailové adresy dobrovolnici@jmk.cz.

Moc děkuji, buďte všichni zdraví.

František Lukl

obsah č. 7/2021

Krátké zprávy	4
Pomozme postiženým obcím na Moravě	6
Sněmovní volby podle nových pravidel	7
Chybí pečovatelské služby	8
Chcete zajistit stomatologii ve své obci?	9
Domovní čistírny odpadních vod	11
Úložiště jaderného odpadu zůstává noční můrou dotčených obcí	12
Nové dráhy českých železnic	14
Správce jako rukojmí zpracovatele	15
Dražba, nebo aukce?	16
Národní plán obnovy	17
České předsednictví EU v roce 2022: Máme co ukázat	19
Starosti starostů:	
Vypustte sýčka za ves	24
Ke vzhledu těla i duše	24
Legalizovaný odlov holubů v centru města – průlomové rozhodnutí	25
Humoreska tajemnická	26
Projekty	27
Právní poradna	28
Z legislativy	29
Z jednání orgánů Svazu	33
Soutěže	37

ČASOPIS SVAZU MĚST A OBCÍ ČR

Vychází v nákladu 3000 ks zdarma.

Vydává SMO ČR.

Kancelář: Kongresové centrum Praha, ul. 5. května 1640/65, 140 00 Praha 4, tel.: 234 709 711, e-mail: zgrajova@smocr.cz.

ID datové schránky: 5fkgwn3

Za zpracování a obsahovou náplň odpovídá redakce.

Grafická úprava a DTP: Vladimír Spívala.

Uzávěrka tohoto čísla 1. 7. 2021.

MK ČR E 14584

Foto titulní strana:

Archiv města Havlíčkův Brod

Ins

Proběhl webinář na téma nových obnovitelných zdrojů v energetice

1. červen 2021, on-line

Svaz ve spolupráci se Státním fondem životního prostředí zorganizoval informační webinář věnující se nově otevřené výzvě v rámci Modernizačního fondu, která je určena novým obnovitelným zdrojům v energetice. V rámci výzvy v programu RES+ mohou čerpat dotaci projekty zaměřené na instalaci nepalivových obnovitelných zdrojů energie, které přispějí k naplnění cílů a závazků ČR v oblasti zvyšování podílu obnovitelných zdrojů energie a snižování emisí skleníkových plynů. Webinář byl zahájen Petrem Valdmanem, ředitelem Státního fondu životního prostředí, a zúčastnilo se ho více než 70 posluchačů. Během diskuse padlo mnoho trefně položených dotazů, které byly zodpovězeny, a došlo k vyjasnění případných nejasností. Pokud vás tato výzva zajímá, neváhejte kontaktovat pro více informací Pavlínu Toporskou ze Sekce regionálního rozvoje a zahraničních vztahů na e-mailu toporska@smocr.cz.

Primátoři jednali se zástupci ministerstva školství

10. červen 2021, on-line

Primátoři vybraných českých měst, které budou v novém programovém období nositelé integrovaných územních investic (tzv. ITI) se zúčastnili on-line jednání s náměstkem pro řízení sekce mezinárodních vztahů, EU a ESIF Václavem Velčovským. V průběhu jednání byla diskutována alokace Operačního programu Jan Amos Komenský, která je vyčleněna pro české aglomerace a metropolitní oblasti a zároveň jednotlivé typy aktivit, které jsou pro tato území financovatelná. V průběhu diskuse bylo zástupcem Řídicího orgánu Operačního programu Jan Amos Komenský přislíbeno, že alokace pro české metropole a aglomerace bude opětovně přepočítána a Svaz obdrží nový návrh alokace, který by měl být na mezisektorovou spolupráci určen. Kancelář nyní očekává zaslání tohoto návrhu a je v úzkém kontaktu s Řídicím orgánem i zástupci českých integrovaných nástrojů, konkrétně městy ITI.

CEMR – Webinář k digitalizaci

10. červen 2021

V rámci spolupráce s CEMR se zástupci Svazu zúčastnili webináře k digitalizaci. Jeho hlavní náplní bylo projednání mate-

riálu Evropská digitální dekáda: digitální cíle pro rok 2030 a navazujících dokumentů. Zmiňovaný dokument stanovuje 4 základní obecné cíle digitální transformace v Evropě do roku 2030, jež jsou rozděleny na otázky dovedností, zabezpečenou a udržitelnou digitální infrastrukturu, digitální transformaci podniků a digitalizaci veřejných služeb.

Svaz prostřednictvím svých zástupců sdělil základní informace k plnění uvedených cílů městy a obcemi a upřesnil základní problematické okruhy, s nimiž se v praxi potýkáme. Mezi zásadní problémy byla zařazena kupříkladu otázka oceňování věcných břemen a urychlení výstavby vysokorychlostních sítí i v menší aglomeracích.

Konference o tranzitní dopravě v obcích

11. červen 2021

Tranzitní nákladní doprava je pro nás dlouhodobě velké téma. Letitý problém bohužel v posledních letech ještě zhoršilo mýtné na silnicích I. třídy, Silnice II. a III. tříd procházející často samým středem obcí nemají fungovat jako rutinní objízdné trasy. Je třeba změnit mýtný systém nebo tranzitní dopravu výrazně legislativně omezit. Tyto požadavky jsme vznesli také na této konferenci, které se zúčastnili zástupci obcí, krajů, Ministerstva dopravy a Policie ČR. Svaz měst a obcí reprezentoval starosta Všemil a člen Dopravní komise Svazu Václav Bernard, který se tomuto problému dlouhodobě intenzivně věnuje. Další kolo těchto jednání proběhne ještě v srpnu.

Veřejné opatrovnictví z pohledu samospráv a opatrovanců

14. červen 2021, Praha

Na kulatém stole v Senátu na téma „Veřejné opatrovnictví z pohledu samospráv

i opatrovanců“, který pořádal Výbor pro sociální politiku, vystoupila za Svaz starostka Pavla Štrobachová s příspěvkem zaměřeným na její zkušenost s veřejným opatrovnictvím ve městě Smečno. Veřejní opatrovníci jakožto obce musí denně řešit řadu různých záležitostí – od ekonomických záležitostí až po udělování souhlasu s lékařskými zákroky, přičemž

samozejmě musí být respektována práni opatrovanců. Nároky na opatrovníky jsou bezesporu vysoké, jedná se často o psychicky náročnou činnost, kdy daný člověk musí ovládat mnoho dovedností, mít právní povědomí apod. Se svými příspěvky v rámci kulatého stolu dále vystoupili např. Pavel Ston, starosta obce Bludov, který poukázal na možné negativní zkušenosti obcí s výkonem veřejného opatrovnictví, dále

Karel Šimka za Nejvyšší správní soud, Monika Šimůnková, zástupkyně Veřejného ochránce práv, zástupci Ministerstva vnitra, Ministerstva práce a sociálních věcí a dalších dotčených orgánů. Za Svaz se do diskuse zapojila rovněž výkonná ředitelka Svazu Radka Vladyková, které je jakožto bývalé starostce téma veřejného opatrovnictví rovněž blízké. Uvedla, že výkon veřejného opatrovnictví je činností komplexní, jedná se o péči člověka o člověka, kdy přebíráme odpovědnost za život někoho, koho často vůbec neznáme. Se svou zkušeností s výkonem veřejného opatrovnictví se za obec III. typu podělil rovněž Jakub

Rychtecký, předseda Komise pro sociální věci a zdravotnictví, který varoval před centralizací této agendy a upozornil, že je velice důležitá místní znalost. V rámci kulatého stolu zaznělo několik důležitých závěrů – postrádáme úplné legislativní zakotvení agendy veřejného opatrovnictví, není určeno gesční ministerstvo, problematické je i stanovení výše částky na výkon veřejného opatrovnictví či zařazení opatrovníků do odpovídající platové třídy v rámci katalogu prací.

Územní plánování a jeho vliv na budoucí udržitelnost obecních rozpočtů

16. červen 2021, on-line

Svaz uspořádal informační seminář k problematice udržitelnosti rozpočtů ve vztahu k územnímu plánování. Nutnost věnovat pozornost tomuto tématu vzešla z jednání Pracovní skupiny pro udržitelný rozvoj, která funguje v rámci Svazu. Seminářem provázal Vít Zeman, náměstek primátorky města Jihlavy a předseda PS pro udržitelný rozvoj.

Pod pojmem udržitelnost rozpočtů si můžeme představit schopnost obcí a měst v budoucnu finančně utáhnout údržbu a provoz veřejných prostranství, na nichž plánují vybudovat např. rodinné domy či jiný druh výstavby, a také zajistit potřebnou infrastrukturu a služby pro své obyvatele. Ukazuje se, že řada měst i obcí se v budoucnu může dostat do problematické situace, kdy bude mít potíže najít ve svém rozpočtu potřebné finance. Každá aktuálně uvažovaná investice by proto měla být hodnocena z pohledu budoucí udržitelnosti, a to i ekonomické. Při tvorbě územních plánů je nutno uvažovat o dlouhodobé udržitelnosti budoucích nákladů na údržbu veřejných ploch. Celkově se také projevuje trend postupného utlumení rezidenční zástavby na zelené louce. Co tedy mohou obce a města dělat pro zlepšení situace v oblasti udržitelného územního plánování? Jedna z možností je například vypracování dokumentu zaměřeného na zásady a pravidla spolupráce s investory (jako první ze statutárních měst tento dokument přijala Jihlava). Na rozvoji města a zlepšení jeho prostředí je možné spolupracovat s dětmi, studenty či seniory a jejich potřeby potom při plánování zohlednit. Dále je vhodné komunikovat s developery, postupně vytvářet rovnocenný vztah a upevnit v tomto smyslu postavení města. Město rovněž může motivovat investory k podílu na zajištění

údržby veřejných ploch nebo spoluúčasti při budování potřebné infrastruktury. Celkově se ukazuje trend směřující ke spolupráci se soukromým sektorem pro zajištění financování v budoucnu, kdy již nebudou fungovat dotační možnosti tak jako nyní.

Seminář i diskuse v rámci dalších platform ukázaly, že téma udržitelnosti rozpočtů bude v nadcházejícím období zásadní a nynější rozhodování může na dlouhou dobu ovlivnit rozvoj obcí a měst.

Územní partneři se sešli před Národní stálou konferencí

22. červen 2021, kombinovaná forma

Územní partneři se sešli před Národní stálou konferencí na společném jednání v kombinované formě, aby se domluvili na společném výstupu na Národní stálé konferenci. Na společném jednání zástupci Svazu měst a obcí, Sdružení místních samospráv, Asociace krajů, České biskupské konference, Národní sítě místních akčních skupin a Spolku pro obnovu venkova diskutovali Národní plán obnovy, v rámci něhož se shodli na potřebě vyvolat společné jednání se zástupci Ministerstva průmyslu a obchodu. Dále se shodli na nutnosti dodatečně navýšit finančními prostředky národní dotační tituly v gesci Ministerstva pro místní rozvoj a Ministerstva

financí. Diskuse rovněž proběhla také k novému Informačnímu systému projektových záměrů (ISPZ), který byl nedávno spuštěn. Zde panovala shoda v tom, že je třeba, aby gestor tohoto systému, MMR, zrealizoval představení tohoto softwaru vč. jeho komplexní architektury.

Národní stálá konference konečně naživo

23.–24. červen 2021, Praha

Zástupci Svazu měst a obcí se po více než roce zúčastnili dvoudenního jednání Národní stálé konference, které se uskutečnilo na Ministerstvu pro místní rozvoj. První den jednání byl věnován zasedání tří odborných komor – komory urbánní, komory regionální a komory CLLD, následující den se uskutečnilo plenární zasedání. V průběhu dvoudenního jednání byla diskutována témata týkající se končícího programového období 2014–2021, ale zejména body související s přípravou nového programového období. Přítomní byli seznámeni s aktuálním stavem přípravy jednotlivých operačních programů vč. nového Operačního programu Spravedlivá transformace. Výsledky z jednání územních partnerů byly předneseny zástupcem Svazu Petrem Osvaldem. Mezi zásadní požadavky patřilo

zejména uspořádání semináře, na kterém bude územním partnerům detailně představen nově spuštěný informační systém sběru projektových záměrů. Dalším požadavkem byl apel směřovaný k Národnímu plánu obnovy, kde jsme vyslovili požadavek, aby byli územní partneři zapojeni do všech přípravných platforem v rámci jednotlivých komponent. Svaz dále podpořil apel řady členských obcí, které letos nebyly úspěšné v rámci národních dotačních titulů v kontextu navýšení těchto titulů a dodatečného schválení dalších připravených projektů.

Senát zamítl stavební zákon, přehlasuje ho Poslanecká sněmovna?

1. červenec 2021, Praha

Senátoři se znovu postavili za města a obce. 65 hlasy, ze 65 přítomných, zamítli návrh stavebního zákona. Shoda panovala napříč politickým spektrem. Senátoři ocenili některá pozitiva, která návrh obsa-

huje. A to zejména apelační princip, který měl odstranit ping pong mezi prvostupňovým a odvolacím orgánem, zřízení specializovaného stavebního úřadu, který by povoloval strategické stavby (dálnice, silnice, vysokorychlostní dráhy) a především snahu o digitalizaci celé agendy. Současné však senátoři upozornili na negativa, která bohužel veškerou odvedenou práci hatí. Jedná se zejména o fatální oddálení veřejné správy od lidí na venkově, zrušení obecních stavebních úřadů, a tedy další faktické oddálení státní správy, především v málo zalidněných oblastech se složitou dopravní dostupností. Dojde k omezení znalosti území, pracovník tak z neznalosti lokálních poměrů a vztahů může snadno udělat chybu s fatálními následky. Senátoři upozornili i na riziko potenciálního nárůstu černých staveb, vzdálené stavební úřady nebudou mít totiž šanci hlídat celé své správní území v tom rozsahu, jak to dnes dělají obecní stavební úřady. Jedním z kritizovaných důsledků je také centralizace státní správy a nedostatečná ochrana veřejného zájmu.

Vize zachování sloučeného modelu veřejné správy tak, jak funguje teď, nebo vytržení a zavedení centralizace v oblasti stavebního řízení je velkým střetem. V rámci legislativního procesu nebyla dostatečně vydiskutována změna systému veřejné správy, modelu sloučené veřejné správy. Vytrhává se jeden segment ze systému veřejné správy, ze spojeného modelu.

Svaz děkuje senátorům, že projeví odvahu a názor, že právní norma s tak rozsáhlými dopady musí být přijata na základě konsensu všech dotčených a napříč politickým spektrem. Hrozí totiž vážné nebezpečí, že při příští změně politické garnitury by se mohl stát první obětí zákonodárského procesu.

Senátoři samosprávám rozumí, a jsou tak skutečnou pojistkou demokracie a nezávislosti územních samospráv a všech jejich občanů.

Návrh se vrací do Poslanecké sněmovny. V době uzávěrky INS nevíme, zda poslanci Senát přehlasují. Argumentů pro nepřijetí zákona padlo mnoho...

Pomozme postiženým obcím na Moravě

OBECNÍ SVAZY VYZÝVAJÍ K PŘÍMÉ POMOCI OBCÍM POSTIŽENÝM TORNÁDEM

Svaz měst a obcí a Sdružení místních samospráv vyzývají v reakci na tragédii na Hodonínsku a Břeclavsku své členské obce k tomu, aby podpořily postižené obce a jejich obyvatele a zaměřily se přitom na přímou, rychlou a jednoduchou pomoc.

Obecní svazy mají díky svým členům řadu zkušeností s tím, jaké obtíže v případě živelných katastrof obce a jejich představitelé řeší. Pomoc, aby byla skutečně účinná, musí být koordinovaná a adresná. Ani Svaz měst a obcí ani Sdružení místních samospráv proto nevyhlásily vlastní veřejné sbírky, jsou přesvědčeny, že ty, které fungují, plní svůj účel velmi dobře. Je tedy možné se do těchto sbírek zapojit nebo nabídnout konkrétní pomoc přímo postiženým obcím, a to na základě jejich aktuálních potřeb, což se již několikrát osvědčilo třeba při povodních.

Fotografie nám zaslala Helena Talajková z obce Mikulčice. Tato obec zřídila transparentní účet č. 299 222 440/0300 a děkuje všem za každou poskytnutou pomoc.

Starostové i primátoři poskytují finanční, materiální i další pomoc. Ve velkých městech začala neprodleně probíhat jednání zastupitelů o vyčlenění finančních prostředků, které mají být konkrétně zacíleny podle požadavků postižených obcí.

Svaz na cílenou pomoc uvolní z vlastní rezervy pět milionovou částku.

František Lukl: „Chci poděkovat za obrovskou vlnu solidarity, jsme připraveni ji koordinovat a cíleně směřovat. Společně to zvládneme. Jsme s vámi v myslích i podpoře.“

Sněmovní volby podle nových pravidel

Pomalu kolem sebe začínáme vidat známé i neznámé politické tváře na billboardech, v reklamách i přímo na ulicích. Stále intenzivnější volební kampaň nám připomíná, že nás už druhý říjnový víkend tohoto roku čeká další svátek demokracie v podobě voleb do Poslanecké sněmovny. Na kolik půjde o volby přelomové, jak někteří předpovídají, je především na voličích. O jedné zásadní změně ale můžeme s jistotou mluvit již nyní, a to jsou nová volební pravidla.

Zásah Ústavního soudu

V únoru tohoto roku zamíchal s kartami nečekaně Ústavní soud, když po třech letech od podání ústavní stížnosti skupinou senátorů rozhodl o neústavnosti některých částí volebního zákona (Pl. ÚS 44/17). Ústavní soud shledal porušení principu rovného volebního práva a zásady poměrného zastoupení. Na frak dostal zejména pověstný d'Hont, tedy volební dělitel, který ze své podstaty zvýhodňuje větší strany, o to více v kombinaci se 14 rozdílně velkými volebními obvody. Zrušena byla také uzavírací klauzule pro volební koalice spočívající v prostém násobku standardní uzavírací klauzule a fakticky tak poskytující nulovou motivaci pro sestavování „přiznaných“ koalic.

Ústavní soud postavil zákonodárce před nelehký úkol přijmout novelu volebního zákona, na které se musí usnést obě komory, jen do půl roku. Vzhledem k obvyklé délce legislativního procesu to byla výzva pro všechny zúčastněné. Nejistota z průběhu voleb ale zákonodárce vybičovala k rekordům, a tak byl už na konci dubna tohoto roku.

Na jakých změnách se poslanci a senátoři shodli?

Zásadně se mění způsob přepočítávání hlasů na mandáty. Vrací se systém dvou skrutinií. D'Honta nahradila v prvním skrutiniu tzv. metoda **Imperiali**, v druhém pak u nás dříve užívaná **Hagenbach-Bischoffova kvóta**. K rozdělení většiny mandátů tak dojde v prvním skrutiniu na úrovni krajů. Zbývající mandáty se obsadí v druhém skrutiniu automaticky, nikoliv rozhodnutím stranických sekretariátů, jak tomu bylo např. ve volbách v roce 1996 a jak nyní někteří navrhovali. Návrh jednoho celorepublikového volebního kraje taktéž neuspěl, volit se tak bude nadále ve 14 volebních krajích odpovídajících krajům samosprávným, což je sice hlavním původcem komplikací při přepočítávání hlasů na mandáty, ale zaručuje ve složení Poslanecké sněmovny fakticky větší regionální zastoupení a větší váhu preferenčních hlasů. Kompromisu bylo dosaženo také u volebních koalic. Platit pro ně bude nově uzavírací klauzule 8 % u dvoučlenných a 11 % u vícečlenných koalic. To nabízí určitou mo-

tivaci středně velkých stran k předvolební koaliční spolupráci, nehrozí ale dalším výraznějším štěpením stran ve Sněmovně.

Zákonodárce však nevyužil příležitost k jiným dlouho diskutovaným změnám volební legislativy. Stranou tak zůstala např. možnost korespondenčního hlasování ze zahraničí. Změny se také nijak nedotkly pravidel vedení kampaně, ačkoliv byl na stole např. návrh, podle kterého by nebylo do výdajů nutné započítávat práci dobrovolníků, které nyní strany musejí vykazovat v ceně obvyklé.

Další „covidové“ volby

Sněmovní volby budou na podzim zřejmě provázet zvláštní protiepidemické podmínky podobně, jak tomu bylo v případě krajských voleb v říjnu 2020. Ministerstvo vnitra předložilo návrh zákona o zvláštních způsobech hlasování ve volbách do Poslanecké sněmovny v roce 2021. Stejně jako tomu bylo u voleb krajských a senátních, jde o návrh ad hoc zákona upravujícího některé zvláštní způsoby hlasování pro osoby v karanténě nebo izolaci v důsledku onemocnění covid-19, a to jen pro dané volby. Návrh zákona jen s drobnými úpravami oproti předloze z loňského podzimu již schválila vláda, jakožto volební zákon jej ale budou muset znovu schválit obě komory Parlamentu. Podmínkou aplikace tohoto zákona je pak vyhlášený nouzový stav nebo tzv. stav pandemické pohotovosti podle pandemického zákona.

Podle návrhu by mělo být stejně jako na podzim loňského roku zřízeno v každém okrese tzv. drive-in stanoviště, na kterém by mohly hlasovat v předstihu osoby v karanténě. Tato zvláštní volební stanoviště budou ve spolupráci s Armádou ČR zřizovat krajské úřady. Osoby v karanténě budou případně

moci využít také zvláštní přenosné volební urny. Takový požadavek ale bude nutné sdělit telefonicky předem krajskému úřadu. Prokázat karanténu pak bude muset volič rozhodnutím o karanténě, potvrzením o pozitivním testu nebo čestným prohlášením. Konkrétní hygienické podmínky ve volebních místnostech budou vycházet z aktuálně platných mimořádných opatření. To vše bude platit i pro případná místní referenda.

Náročnější průběh voleb se alespoň trochu propíše také do odměn členů volebních komisí. Členové běžných komisí si polepší o 500 korun, členové zvláštních volebních komisí si přijdou dokonce na rovných 5000 korun za den.

Stále pak platí, že v případě vyhlášení nouzového stavu lze lhůtu pro konání voleb

prodloužit až o šest měsíců. Příklad loňských krajských a senátních voleb ale ukazuje, že takový postup zůstává dál zcela krajním prostředkem a že uspořádání voleb i ve ztížených podmínkách umíme a zvládneme.

Zdá se tedy, že je vše připraveno a my se nyní můžeme rozhodovat, jaké změny si v naší zemi přejeme a jaké zástupce k jejich realizaci na příští čtyři roky vyšleme do poslaneckých a vládních lavic. Určitě je z čeho vybírat. Přejme si u voleb i po nich hodně štěstí.

Mgr. Martin Pikous
Legislativní a právní sekce

Chybí pečovatelské služby

Pečovatelská služba není v České republice stále dostatečně dostupná, jak dokládají výsledky společného průzkumu zástupců poskytovatelů sociálních služeb, měst a obcí. Stále existuje mnoho obcí, kde není možné poskytnout pomoc, péči a podporu přímo v domácnosti seniorů. V řadě případů totiž pečovatelské služby úplně chybí nebo nejsou schopni reagovat na celkovou potřebu péče. Bez zásadní a systémové změny však zlepšení čekat nemůžeme.

Asociace poskytovatelů sociálních služeb realizovala na jaře letošního roku ve spolupráci se Svazem měst a obcí a Sdružením místních samospráv dvě dotazníkové šetření, jejichž cílem bylo zjistit aktuální potřebu pečovatelské služby v České republice a identifikovat hlavní bariéry jejího rozvoje a dostupnosti. První, které bylo určeno městům a obcím, jež pečovatelskou službu neposkytují, probíhalo ve dnech 6. až 16. května a zúčastnilo se jej rekordních 860 obcí. Druhý průzkum byl realizován od 25. května do 9. června a směřoval k poskytovatelům pečovatelských služeb (městům, obcím, příspěvkovým organizacím, neziskovým organizacím či soukromým společnostem). Data jsme získali od 373 poskytovatelů, což je více než polovina všech registrovaných poskytovatelů.

Chybějící kapacity pečovatelských služeb lze rozdělit do dvou skupin. První je absence pečovatelské služby či dostatečných kapacit, zejména v malých obcích do 1000, resp. 500 obyvatel. Druhou je pak nutnost navýšení kapacit stávajících

poskytovatelů, v tomto případě jde naopak především o větší města. Nutnost zvýšit kapacitu uvádí až 28 % poskytovatelů. Tři čtvrtiny poskytovatelů pak uvedly, že se tento nevyhovující stav snaží řešit. Celkem tedy chybí 412 778 hodin pečovatelských služeb za rok.

Jako nejčastější důvody tohoto neutěšeného stavu pak poskytovatelé pečovatelských služeb uvádějí zejména nepřiznání státních dotací (42 %) z důvodu nezařazení do krajských sítí, dále pak nízké limity v tzv. úhradové vyhlášce, kde od roku 2014 nedošlo k navýšení maxim těchto úhrad (23 %) nebo nedostatek finančních zdrojů od klientů (16 %) a stagnující výše dalších finančních zdrojů (např. od zřizovatele, 19 %).

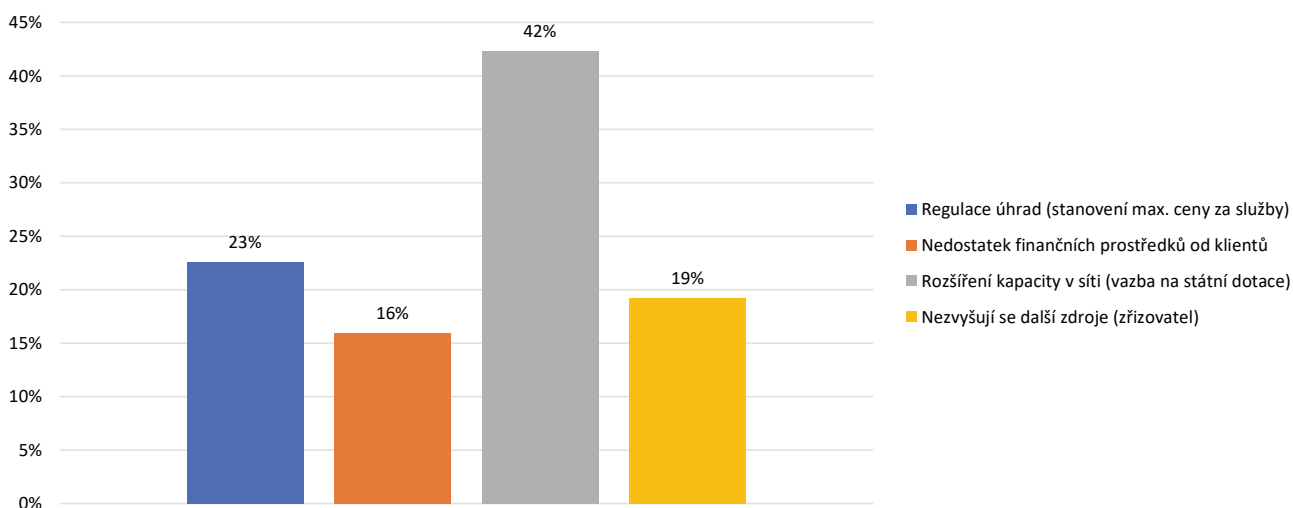
„Současný systém financování je nastaven tak, že případný rozvoj pečovatelských služeb nebo přizpůsobování jejich kapacit skutečné a reálné poptávce v terénu de facto přímo vylučuje. Bohužel MPSV nedokázalo tento nevyhovující systém v posledních osmi letech i přes opakované snahy a pokusy změ-

nit,“ uvedl Jiří Horecký, prezident Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR.

Na pečovatelskou službu je tedy nutné čekat, a i když se senioři dočkají, mnohdy ji dostanou pouze ve velmi omezeném rozsahu. Zhruba 35 % seniorů si na pečovatelskou službu počká dva či více měsíců, 37 % pak celý měsíc. Alarmující je také skutečnost, že v některých regionech, kde není služba dostupná, se jí senioři nemusejí dočkat vůbec.

Malé obce, a především ty, jež jsou vzdálené od větších měst, během epidemie nejvíce pocítily nedostatek terénních pracovníků a důsledky toho, že síť služeb nedosahuje až na jejich území. Velké dojezdové vzdálenosti, kdy cesta ke klientovi představuje dvojnásobek až trojnásobek času nutného na péči, jsou jednou z překážek zasíťování i těch nejmenších a nejvzdálenějších obcí. Potřební jsou tak odkázání na pomoc sousedů či zástupců obce, kteří jsou rádi nápomocní, ale nejsou pro sociální práci vyškoleni a samozřejmě ji ani nemají nikým hrazenou.

Co brání rozvoji vaší pečovatelské služby?

„Epidemie nám nepotvrdila, že terénních sociálních pracovníků by bylo málo, ale že na území jednoduše nejsou. Nařízením vlády se tak v minulém roce stal každý starosta sociálním pracovníkem, který má povinnost postarat se o své seniory v obci. A tak ke všem povinnostem a náplni práce starosty a starostky malé obce ještě jezdíme pro nákupy, do lékárny pro léky nebo s dopisem na poštu,“ řekla Jana Přecechtělová, výkonná ředitelka Sdružení místních samospráv. Dodala, že jako starostka obce, která má méně než 100 obyvatel, je na péči o své občany zvyklá a nevádí jí to, ale je třeba si uvědomit, že toto dělají starostové zdarma, nad rámec svých povinností a nejsou pro tuto práci vyškoleni. Stát podle ní nemůže hřešit na to, že má na území schopné a obětavé lidi, nedostatek terénních pracovníků je třeba urgentně řešit. Legislativně, finančně i personálně.

Renata Kainráthová, viceprezidentka Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR pro terénní služby konstatovala: „Pro menší obec je velmi náročné a neefektivní provozovat vlastní pečovatelskou službu. Velcí poskytovatelé terénních služeb zase nemají motivaci, aby rozšířili svoji působnost i do okolních obcí, neboť narážejí na velké množství problémů. Tím zásadním je financování, a to zejména hrazení nákladů na dojezd ke klientovi, ale také náklady na zaměstnance poskytovatele v momentě, kdy již smluvní obec nebude službu potřebovat, protože osoba, ke které se jezdilo pečovat, zemře, nebo odejde do pobytového zařízení.“

Pečovatelská služba je přitom jedním ze základních předpokladů, aby senioři mohli zůstat doma, ve svém domácím a přirozeném prostředí. Stejně tak je klíčová i její role při pomoci neformálním pečujícím

většinou z řad členů rodiny. Služba jim poskytuje podporu a pečovateli je v případě potřeby mohou i zastoupit.

A co k dané problematice uvedl František Lukl, předseda Svazu? „Ke zvýšení dostupnosti pečovatelské služby na našem území je zapotřebí změna systému financování sociálních služeb, který dle Svazu není v současné době efektivně nastaven. Právě systémová změna financování je zásadním předpokladem pro to, aby byla pečovatelská služba dostupná i v těch nejmenších městech a obcích. Stejně tak důležitá je potom také pravidelná valorizace maximálních úhrad za poskytování sociálních služeb, která musí změnu financování doprovázet.“

Výsledky dotazníkových šetření najdete na webu APSS ČR.
čerpáno z tiskové zprávy

Chcete zajistit stomatologii ve své obci? Poradíme vám, jak

Horkým politickým tématem, v místních i v krajských volbách, je poslední dobou zajištění stomatologické péče. Padá spousta slibů, no a ty pak narazí na realitu. Ať už chcete slibovat, nebo problém skutečně řešit, nabízíme pár potřebných faktů a rad.

Počet zubních lékařů v České republice neustále stoupá a s výjimkou Pardubického kraje roste ve všech krajích rychleji než počet obyvatel. Počet smluvních lékařů se také nezmenšuje, naopak jich mírně přibývá. Zároveň v posledních dvou letech došlo ke značné generační obměně, kdy starší kolegové byli nahrazeni mladšími a zhruba tři milióny pacientů si musely najít nového zubního lékaře. To je historické „stěhování patientského národa“. Problémem je, že zdravotní pojišťovny většinou nezajistily převedení smlouvy v původním místě, jak je to obvyklé v celém zbytku medicíny (nikdo moc neřeší lokální nedostupnost například dermatologie, neboť se obvykle smlouvy dávaly stále a jen do stejného místa). Místo toho nechají zdravotní pojišťovny místo zaniknout a po neúspěšném pokusu o výběrové řízení v dané obci smlouvu přenesou jinde. To je pro řadu obcí samo o sobě problematické. Ještě horší je, že se ani obce ani pacienti často nedozví, kam tato smlouva byla přesunuta. A tak pacienti zoufale obíhají zubní lékaře.

Některé zdravotní pojišťovny plní svoji povinnost a shánějí pro své pacienty ošetření. Volají lékařům a drtivá většina pacientů poměrně rychle najde svého ošetřujícího lékaře. Tak to má být. Jiné „vyjedou z počí-

tače“ seznam smluv v daném okrese a tím to pro ně končí. Peklo nastává stomatologům – tisíce telefonátů měsíčně navíc. Obvykle pacientům zvedají telefony jen tam, kde už nyní mají pacientů víc, než jsou schopni zvládnout ošetřit. Ale jsou prostě slušní. Kdo se před pacienty schovává, ani ten telefon nezvedne. Jak mají lékaři plnou kapacitu, vědí pojišťovny, ale proč by se tím zabývaly, že...

Zdravotní pojišťovny stále nepochopily, že jsou tu pro pacienty, že to jsou jejich zákazníci. Výrazně by pomohla jejich větší konkurence. Aby „neseděly“ v Praze, ale byla třeba pojišťovna pro Kraj Vysočina, která by ve svých plánech vycházela z lokálních problémů a ne z přání profesorů z pražských a brněnských fakultních nemocnic. Čili každý by měl dělat svoji práci. Zdravotní pojišťovny si úplně nesmyslně nechaly rozbít síť, která byla vybudována za minulého režimu. Síť, jakou má třeba Spolková republika Německo. Postupně se tržně začala síť měnit. Pacient za zubním ošetřením cestuje delší cestu. To nutně nemusí být špatné, neboť vznikají tzv. sdružené praxe, které nejsou zavřené o dovolených, mají prodlouženou dobu práce i je tam více specialistů. To je trend, kterým se stomatologie mění, ale pro řadu starostů

a zejména obyvatel to představuje nemalou starost. V některé obci mají teď stomatologů třeba šest a sousední městečka třeba už nemají nikoho. Je to jako třeba dříve s kinem, které nahradilo multikino. K tomu všemu ještě přispívá migrace, kdy se dramaticky mění složení obyvatelstva. Ne všichni najdou práci ve své obci. A tedy tam nehledají ani lékaře. Mnozí se za prací přestěhovali a přesuny do větších obcí jsou dramatické. V mnoha obcích zůstali spíše senioři a mladí odešli. Co s tím vším?

Pokud za vámi přicházejí obyvatelé větší obce s tím, že by chtěli zubního lékaře, nejprve oddělte jednoho dva stěžovatele, kteří ne, že nemají zubního lékaře, ale prostě hledají levného, milého, bez dlouhých objednávacích dob, jenž na ně čeká. Takového zcela jistě nenajdete, neexistuje. Je to jako hledat skvělého řemeslníka, který je levný a čeká na zakázku. Začněte tedy průzkumem trhu – ideálně anketou, kolik lidí opravdu nemůže najít zubního lékaře. To, že jste spádovou obcí pro 8000 obyvatel, ještě neznamená, že je na trhu potřebných 1500 pacientů (obvyklý počet) pro udržení praxe. Většina obyvatel už možná spokojeně dojíždí 20 km a svůj zvyk nezmění – svého stomatologa mají rádi. Podle počtu si řekneme dále. Každopádně – nejlepší

variantou je, je-li ve vaší obci dostatečný počet zubních lékařů, snažit se, pokud se blíží důchodovému věku, s nimi jednat o tom, zda jim nemůžete pomoci s předáním praxe. Zda nemůžete vytvořit lepší podmínky pro eventuálního mladého zájemce, které zvýší cenu této praxe na trhu. Hodně ji zvýší jasné slovo směrem ke zdravotním pojišťovnám, aby nevydávaly smlouvu na novou praxi v jiné obci. Pak zájemce prostě jednoho dne bude muset přijít. Někteří starší zubní lékaři vzhledem ke svému věku, a třeba onemocnění, nejsou sami schopni tuto praxi nabídnout a prodat. Často je pro ně jednodušší praxi uzavřít. Je tedy pro ně často vítané, pokud jim s předáním, stále ještě existující praxe, někdo pomůže. V neposlední řadě to může být i dobrý obchod pro obec či lokálního právníka nebo ekonoma.

Pokud už zubního lékaře v obci nemáte, nebo jen zcela nedostatečný počet, je dobré v závislosti na výsledku činit tyto kroky:

1. Pokud jsou pacientů jednotky, či nízké desítky, velmi často jsou to senioři s problémy s dopravou za zubním lékařem na straně jedné, ale na straně druhé s nutností návštěv u zubního lékaře maximálně řekněme jednou za dva až tři roky. Úplně nejpohodlnějším a nejlevnějším řešením, které se opakovaně osvědčilo, je domluvit se s některým ze zubních lékařů v okolí, aby tyto pacienty ošetřil, typicky za malého finančního příspěvku obce. K tomu zajistit těmto pacientům ve vybraný den dopravu, ať už nějakým smluvním autobusem nebo jim přispět na taxi službu, a problém je vyřešen. Starosta je hrdinou! Jakkoli to může vypadat nezvykle a drazé, jedná se o poměrně bagatelní investice ve srovnání s dalšími opatřeními, které tu budu dále jmenovat.

2. Jsou-li pacientů vysoké desítky, dokonce stovky, potřebujete významnou část kapacity zubního lékaře. V této variantě jsou v zásadě dvě možnosti, kromě té třetí. Ta třetí je nedělat vůbec nic a věřit nebo ne, trh situaci vyřeší. Ale zpět k těm dvěma dalším variantám. Pacienti, kteří jsou schopni dojíždět určitou vzdálenost do multikina, velkého obchodního centra, jistě dokážou

jednou za rok, což je zhruba průměrný počet návštěv zubního lékaře v České republice, dojet nejen za kinem a nákupem, ale i za zubním lékařem. Pakliže by skutečně poptávka ve vaší obci byla významná, dříve nebo později zubní lékař přijde. Trh při ohromném počtu zubních lékařů v České republice lékaře donutí pacienty najít, nebo naopak pacienti si najdou lékaře ve větší obci, protože jim lépe vyhovuje. Pokud ale potřebujete jen částečnou kapacitu, může být řešením, že obec přispěje na zajištění péče v dané oblasti zubnímu lékaři. Ještě správnější než od obce by byla dotace od kraje. Kraje nemají vůbec žádný problém dotovat nemocnice. Jejich dalším úkolem je zajistit a platit pohotovostní služby ve stomatologii. Ačkoli na jedné straně kraje mají poptávku po zajištění stomatologické péče i v odlehlých oblastech, necítí žádný důvod na toto přispívat. Bylo by dobré, aby jim starostové připomněli, že bez peněz (kraje je mají) to prostě v některých místech nepůjde. Například ve Spolkové republice Německo mají hrazení péče ze tří stran. Platí ji nejen zdravotní pojišťovny a částečně pacienti, ale i municipality, které pak třeba formou nějakého paušálního poplatku nebo příspěvku ke každému kódu jsou schopny motivovat lékaře, aby léčil v obci, kde je to „politicky“ potřeba. Samozřejmě, není vůbec nutné, aby tam lékař žil. Velká část problému, se kterým se setkávám, je dána tím, že se obce snaží lékaře i přestěhovat, což je samozřejmě složitější a nákladné. Ale jestli uvážíme, že průměrný lékař po Praze cestuje půl hodiny až hodinu denně do zaměstnání a stejnou dobu odpoledne zpátky, tak tyto doby odpovídají transportu v rámci okresu. Za určitou finanční motivaci nepochybně bude zubní lékař ochoten tuto cestu vykonávat den co den. Dotací můžete řadu „neplacených“ ošetření pojišťovnami proměnit na „placené“ a poskytovat tak určitým lidem sociální servis. Může to být buď do ordinace, kde bude pracovat celý týden, anebo je možné udělat kombinaci dotací lékařů a dotací na ordinaci, která, pokud ji bude obec dotovat, tak přežije, i když je využita třeba jen dva dny v týdnu. K tomuto účelu se náramně hodí řada starších kolegů, kteří třeba prodali svoji praxi ve velkém městě a chtějí „dožít na chalupě“. K tomu budou

rádi už jako zaměstnanci (třeba obce) pracovat dva dny v týdnu pro místní.

3. Třetí variantou je, že se rozhodnete mít zubního lékaře doslova ve svých řadách. Pacientů jsou u vás k mání tisíce a tak proč ne... To není vůbec beznadějně, velká část zubních lékařů v České republice, jakkoli se mluví o opaku, směřuje na venkov. Je to trend známý z Německa a zubní lékaři v malých městech, a dokonce na vesnicích, rádi působí. Mají rádi přírodu, zejména pokud je to spojeno s vyhlášenými turistickými resorty v našem pohraničí. Ano, tam, kde leží problém řady obcí. Čili namotivovat lékaře, aby se přestěhoval do krásných míst, není tak složité. Takový lékař, nejen že ošetří populaci v dané obci, ale je i výrazným plátcem všemožných daní, poplatků, ale i kupní silou v obci. Asi se vyplatí ho sponzorovat tím, že mu je nabídnut vhodný pozemek pro postavení praxe-bydlení, aby si tento lékař mohl vytvořit místo, kde chce desetiletí žít. To není nějaký „byt v bytovce“ či na „svobodárně“, ale vhodná nemovitost ke koupi. Velkou výhodou venkovské praxe je, že tam pacienti mnohem snadněji parkují a rádi pak naopak přijíždějí pacienti i z velkých měst, což bývají příjmy pro jiné lokální podnikatele. Známe řadu stomatologů, kteří jsou na venkově u svých milovaných koní a krav. Zároveň mají moderní praxi, kterou by v Praze nikdy nezaplatili.

Tento článek je rychlým a orientačním přehledem pro vás. Vyberte si některou z variant. Česká stomatologická komora je schopna vám i poradit, protože i my máme zájem na tom, aby se situace řešila. Zároveň chápeme, že drtivá většina starostů má odbornost v úplně něčem jiném, než je řízení stomatologické péče. Samozřejmě se snažíme jednat i s kraji, a to nejenom o zabezpečení pohotovostních služeb, což je jejich povinností, ale i o tom, jak se chtějí postavit k otázce místního zabezpečení stomatologické péče. Spolu se Svazem měst a obcí chystáme seminář na podzim, a tak se těším na osobní setkání, kdy vše můžeme probrat do detailů.

*doc. MUDr. Roman Šmucler, CSc.
prezident České stomatologické komory*

Domovní čistírny odpadních vod

EKONOMICKY PŘIJATELNÁ ALTERNATIVA PRO MALÉ OBCE

Zlepšování úrovně čištění odpadních vod v České republice je dlouhodobý úkol, který naše společnost řeší od roku 1990. A i když jsme za více jak 30 let významně zvýšili počet obyvatel napojených na kanalizace a čistírny odpadních vod (ČOV), přesto platí, že doposud více jak 17 % obyvatel ČR není na kanalizaci a ČOV připojeno. Tento problém je významný především v obcích o velikosti menší než 2000 obyvatel. Navíc v obcích s rozptýlenou nebo málo koncentrovanou zástavbou (typicky horské a podhorské obce) je budování kanalizací a centrálních ČOV ekonomicky velmi problematické a málo efektivní.

Ministerstvo životního prostředí již několik let umožňuje obcím čerpat finanční prostředky v rámci Národního programu Životního prostředí na koordinované budování domovních čistíren odpadních vod (DČOV) v lokalitách, kde je ekonomická efektivita odkanalizování a centrálního čištění příliš nízká nebo kde to není možné z technických důvodů. Cílem této podpory je omezení znečištění povrchových a podzemních vod prostřednictvím realizace soustav DČOV, přičemž je možné získat podporu jak na malé DČOV pro 1–5 ekvivalentních obyvatel (EO), tak pro blokové čistírny (např. pro bytové domy či skupiny rodinných domů), a to až do velikosti 50 EO.

Je potěšující, že této možnosti v posledních letech využilo již několik desítek obcí,

a doufejme, že jejich počet bude v příštích letech narůstat. Příkladem obce, která se rozhodla řešit problematiku čištění odpadních vod vybudováním soustavy DČOV, je Dolní Lomná.

Obec Dolní Lomná díky přidělení dotace z prostředků Ministerstva životního prostředí dne 5. 3. 2019 zahájila realizaci decentralizovaného způsobu čištění odpadních vod formou výstavby 124 DČOV. K 31. 12. 2020 byla ukončena fyzická realizace projektu a ke všem 124 DČOV byl vydán kolaudační souhlas.

Zásadní přínosy při využití decentralizovaného způsobu čištění odpadních vod:

- zadržení předčištěné odpadní vody v krajině zásakem do mělkého půdního horizontu (v denním objemu 44 m³, tj. 16 060 m³/rok zásaklé vody). Tato možnost je dána požadovaným doplněním certifikovaných DČOV o terciální dočištění filtrací a bakteriologickou stabilizaci předčištěných odpadních vod. Jednotlivé DČOV jsou vybaveny kontrolními šachticemi pro odběr vzorků předčištěné odpadní vody, kdy současně mohou tyto objekty plnit v budoucnu i funkci čerpací stanice pro další doplňkovou závlahu podmokem,
- podchycení všech kanalizačních vývodů z řešených rodinných domů a přivedení těchto odpadních vod na DČOV (což

u klasického systému oddílné splaškové kanalizace je velmi obtížně dosažitelné),

- podstatné snížení používání biologicky neobdouratelných čisticích, pracích a desinfekčních prostředků v domácnostech zájemců,
- snížení stavební zátěže na samosprávném území obce Dolní Lomná,
- zamezení dodatečného celoplošného odvodnění mělkého půdního horizontu doprovázející liniové stavby kanalizací vedených po spádnicí v konstrukčních šterkových obsypech,
- zajištění čištění odpadních vod pro všechny domy na území obce vzhledem k rozptýlené zástavbě,
- podstatné snížení investičních nákladů ve srovnání s realizací splaškové kanalizace.

Bez podpory a bez poskytnutí dotačních prostředků Ministerstva životního prostředí by obec Dolní Lomná nebyla schopna realizovat projekt výstavby 124 DČOV na svém území a zároveň přispět ke zlepšování životního prostředí pro současnou, ale zejména pro příští generace.

*Renata Pavlinová,
starostka obce Dolní Lomná*

*Ing. Vladimír Mana, LL.M.,
náměstek pro řízení sekce státní správy
Ministerstva životního prostředí*

Úložiště jaderného odpadu zůstává noční můrou dotčených obcí

Energetika a energetická bezpečnost jsou témata, která vzhledem ke své důležitosti nepřestávají plnit mediální prostor. Obzvláště kontroverzní je otázka využití jaderné energie a jejího vlivu na životní prostředí. Jaderná energetika budí mezi laickou i odbornou veřejností značné vášně a jen u málokterého jiného odvětví nalezneme tak nesmířitelné tábory příznivců a odpůrců, jako právě zde. Nedávno doputoval do mezirezortního připomínkového řízení návrh zákona o řízeních souvisejících s hlubinným úložištěm radioaktivního odpadu. Zájmy obcí v něm ale příliš zohledněny nejsou. O problematickém přístupu státních orgánů vědí své i v obci Chanovice, která se nachází v jedné z lokalit, které se stavba úložiště možná dotkne.

Chanovice jsou malou obcí umístěnou v malebné krajině Horažďovicka. V současnosti pod obec spadá ještě 5 dalších vesniček v blízkém okolí. Celkem je tedy obec domovem více než 700 lidí, žijících v 6 sídlech. Místní mohou být na svou obec právem hrdí, dovedli se úspěšně popasovat s mnoha problémy, které sužují náš venkov. Dnešní Chanovice jsou i přes svou vzdálenost od velkých městských aglomera-

rací příjemnou lokalitou pro život. Obec se může pochlubit školkou i základní školou – její vyšší stupeň se nachází ve zdárně zrekonstruovaném zámeckém areálu, který obec po sametové revoluci převzala v dezolátním stavu. Nechybí ani kulturní a sportovní vyžití a v neposlední řadě zde lze nalézt i řadu pracovních příležitostí – sídlí zde totiž rozsáhlý komplex dřevařské firmy Pfeifer. Lokální dřevozpracující závod

zaměstnává několik stovek lidí z širšího okolí. Krajinu obklopující vesnici zdobí rybníky a lesy, což z oblasti činí lákavý cíl pro všechny milovníky přírody. To vše se, ale může změnit – Chanovice se totiž nacházejí v jedné z lokalit, které byly Ministerstvem průmyslu a obchodu spolu se Správou úložišť radioaktivního odpadu (SÚRAO) vybrány, jako potenciální místo pro zbudování úložiště vysoce radioaktivního odpadu.

Areál dřevařské firmy Pfeifer

Kostel sv. Kříže v Chanovicích

Rekonstruovaný zámek, kde se nachází i ZŠ

Mnoho starostů ví, že jednání se státními orgány nebývá vždy jednoduché. Svůj pohled na věc nám sdělil starosta Chanovic **Petr Klásek**, který se podělil o zkušenosti a dojmy z vyjednávání o umístění jaderného úložiště.

Zeptali jsme se:

Pane starosto, mohl byste seznámit naše čtenáře s dosavadním vývojem situace ohledně úložiště jaderného odpadu? Kdy jste se poprvé dozvěděli, že byste měli být jednou ze zvažovaných lokalit? A o kolika lokalitách se v současnosti vůbec uvažuje?

U nás v Pošumaví, na Horažďovicku, jsme se o záměru státu budovat u nás jaderné úložiště dozvěděli před 18 lety, tedy v roce 2003. Tehdy nám přišla pozvánka z kanceláře ředitele SÚRAO, coby organizace zřizované MPO, s tím, že nám chtějí sdělit nějaké základní informace k uvažovanému úložišti. Tehdy jsme byli pozváni do jedné restaurace v Horažďovicích, kde nám tehdejší ředitel SÚRAO Duda během dvou minut sdělil, že jsme jednou z lokalit, o nichž se uvažuje, a že pokud bude potřeba, tak úložiště bude u nás. Tehdy těch lokalit bylo šest. Velice nás to překvapilo, a to i z toho

důvodu, že v 90. letech zde už probíhaly průzkumy. Kolem roku 1995 se totiž uvažovalo o 28 místech v ČR. V druhé polovině 90. let nám bylo sděleno, že u nás se v průzkumech pokračovat nebude a úložiště radioaktivního odpadu se zde neumístí. O to víc jsme samozřejmě byli překvapeni, když zhruba za 6–7 let nás postavili před zásadní informaci, že jsme jedna z lokalit, kde by úložiště nakonec mohlo být. Nejvíce nás zarazila informace, že státu do celé záležitosti nemáme mluvit, že jde o vyšší zájem, a že pokud bude potřeba umístit úložiště na Horažďovicku, tak stát jej zde umístí. Obcí se stát ptát nebude. Tento přístup ze strany MPO a SÚRAO stále trvá, celých 18 let. Překvapuje nás, že se neuvažovalo o jiné technologii než je uložení odpadu pod zem, a překvapilo nás i to, že obce a občané dotčených lokalit nemohli nijak vstoupit do legislativního procesu, do jed-

nání o umístění úložiště na území ČR. Celou dobu jsme ve veliké nejistotě. Konkrétní termín, do kdy má být finálně vybrána lokalita, kdy má být zahájeno budování a provoz úložiště, to je stále se oddalující datum v desetiletích. Tím se prohlubuje u zdejších lidí frustrace z celého postupu MPO a vlády.

Pane Klásku, kolika lokalit celkem a kolika obcí konkrétně se ve vaší lokalitě problém úložiště týká? Jakou plochu má úložiště zabírat?

Ted' před Vánoci schválila vláda z podnětu ministra Havlíčka zúžení počtu lokalit z 9 na 4. Nelekněte se, že jsem mluvil o 6 lokalitách v r. 2003 a teď hovořím o 9. V průběhu tam docházelo ke změnám vybraných lokalit, některé byly vyřazeny, jiné zase přibýly, mimochodem i lokality u Temelína a Dukovan... Na počátku

Pohled ze zámeckého parku

měla mít uvažovaná podzemní část úložiště plochu 190 ha, nadzemní asi 30 ha. Po tzv. minimalizaci projektu, jak to nazývalo SÚRAO někdy kolem r. 2008, je podzemní část uváděna přes 300 ha a teď při úvahách o rozšiřování Dukovan se hovoří, až o 500 ha. Tato čísla jsou i v technických zprávách SÚRAO. Po prosincovém zúžení počtu lokalit jsme se dozvěděli, že v lokalitě Březový potok – tedy naší lokalitě, byť tento termín tady nikdo nikdy nepoužíval, by se mělo úložiště dotknout 10 obcí, které tvoří 32 vesnic, zasahuje to až na správní území města Horažďovice. Dotýká se to, tady u nás, cca 10 000 lidí. Před prosincem se počítalo s tím, že na Horažďovicku se to dotkne 6 obcí a 17 vesnic. Došlo tedy k rozšíření plochy.

Chápu, že mít úložiště radioaktivního odpadu za humny, nezní samo o sobě příliš lákavé, ale jaká konkrétní rizika zde spatřujete? Napadá mě pokles stavu podzemních vod, snížení hodnoty pozemků nebo znehodnocení turistického potenciálu.

Víte, to s čím se potýkáme už dnes a vlastně po řadu let, je, že celá řada zájemců nejen o trvalé, ale i rekreační bydlení, potažmo další investice je tou informací o úložišti samozřejmě odrazena. Z toho širšího hlediska, když vezmeme v úvahu jen výstavbu toho úložiště, kde se předpokládá přemístění cca 5,5 milionu kubíků rubaniny a její uložení. Předpokládá se výstavba železniční přípojky, nových účelových komunikací, výdechové věže z podzemí, ochranná pásma atd. Už jenom samotná stavba bude určitě veliký zásah do krajiny, plus s tím spojená doprava. V návaznosti na tu stavbu přesně to, o čem jste hovořil. Ztráta vodních zdrojů, nejen coby pitné vody pro území, byť tady pro jednotlivé obce nejsou jiné zdroje než podzemní vody, ale obavu máme, i co se stane s rybníky a toky na povrchu, protože na tomto území jsou stovky rybníků a symbolem našeho regionu je řeka Otava. Technické zprávy počítají pro stavební účely s odběrem vody z Ota-

vy, a to mnohdy v množství, které znamená i polovinu průtoku Otavy. To by mělo na řeku zásadní vliv. Na mnohé naše obavy upozorňujeme dlouhodobě, ale systém je bohužel nastaven tak, že obce nejsou rovnocenným partnerem při procesu výběru místa.

Hovoří se i o tom, že některé z vesnic by mohly ztratit tzv. funkci bydlení, tedy ten vliv úložiště na některé z těch

vesnic by mohl být tak silný, že ony by prostě zanikly.

Máte na mysli vylidnění?

Jedna věc je vylidnění a druhá je obava, že stát by třeba v rámci té stavby udělal podobný zásah, jako při stavbě jaderných elektráren, kdy některé vesnice byly přesunuty. I z toho zde panuje obava.

Když už jsme se teď bavili o negativech, napadá mě, zda vám ze strany státu byla prezentována i nějaká pozitiva, která by úložiště mohlo přinést? Někaké kompenzace?

Tady bylo hned ze začátku řečeno, že stát nechce měnit zákony, a jestliže rozhodne a ukáže na nějaké místo, tak tam úložiště bude stát a v tom místě se s obcemi nebudí. O nějakých kompenzacích a penězích se začalo mluvit zhruba až 10 let po té prvotní informaci, že se uvažuje o lokalitě na Horažďovicku. Do té doby nikdo o žádných výhodách a kompenzacích nehovořil. Nicméně až v průběhu roku 2017, tedy asi 15 let po té, co jsme dostali první informaci, bylo rozhodnuto o nějakých zpětných finančních kompenzacích pro obce. My jsme tehdy dostali dvakrát po sobě, pro nás veliké peníze, protože na obec Chanovice přišly dva miliony. Po tom následovala čtyřletá pauza. Letos jsme dostali milion. Musím poznamenat, že žádná z obcí tady v Pošumaví ale žádné peníze nechtěla. My od počátku bojujeme za změnu legislativy a za nastavení principu dobrovolnosti. Naše obecní výdaje spojené s úložištěm jsou ročně ve statisících.

Chtěli byste tedy v zákoně právo veta?

Ano. Při vši účtě, i jaderná elektrárna je stavěna na řekněme desítky let, ale tady se hovoří o tom, že materiál bude radioaktivní až sto tisíc let. Z pohledu dnešního lidstva tedy takřikajíc na věčné časy. Mít tento materiál uložený sto tisíc let pod našimi vesnicemi samozřejmě nepovažujeme za ideální způsob řešení. Co se týče těch výhod – SÚRAO samozřejmě slibuje: ano, bude tam

hodně pracovních míst. To ale většinou nebývá pravdou, protože takovéto stavby řeší stejně odborné firmy. U nás nejsou žádní horníci ani specialisté na práci s jaderným materiálem. Musím ještě poznamenat, že v našem postupu a požadavcích na to, aby v zákoně byla jasně zakotvena práva dotčených obcí, jasný postup, nás podporuje nejen naše ORP Horažďovice, ale i sousední ORP Nepomuk, máme i podporu města Plzně a letos v dubnu nám usnesením vyjádřilo podporu i zastupitelstvo Plzeňského kraje.

Takže tady v regionu tedy cítíte silnou podporu.

Ano, tady je podpora hodně silná. Je pro nás velice důležitá, protože to úložiště už je pro nás taková noční můra.

Když už jsme hovořili o podpoře a spolupráci tady v regionu, jste v kontaktu i s obcemi z ostatních lokalit? Podnikáte nějaké společné kroky?

Ano, máme založenu „Platformu proti úložišti, obce a občané hájí svá práva“. Společně jsme např. najali právní kancelář, dali jsme dohromady naše požadavky, ta právní kancelář tomu dala náležitou formu, ale veškeré tyhle naše připomínky, ke kterým jsme byli vyzváni, se vrátili z MPO jako neakceptované.

Dovedete si vůbec představit nějaké podmínky, za kterých by tady úložiště mohlo fungovat?

Bohužel musím říct, že za ty roky, za ty desítky nebo dnes už stovky jednání s lidmi z MPO a SÚRAO, jsme v tuto chvíli už s kolegy tady z okolních obcí ztratili důvěru v tyto státní instituce a lidi, kteří je reprezentují. Tedy ne!

Pane Klásku, děkuji za rozhovor, chtěl byste něco vzkázat ostatním starostům? (úsměv)

Ano, aby se nedali a aby se nebáli!

Za rozhovor děkuje Mgr. Tomáš Sobota

Budova obecního úřadu

Nové dráhy českých železnic

O nových vysokorychlostních tratích (VRT) se v Česku řadu let pouze mluvilo. Správa železnic společně se státem ale v posledních letech přípravu zintenzivnila. Svaz měst a obcí proto přináší hlavní informace o nových drahách, jejichž výstavbu plánují železničáři zahájit už v roce 2025.

Správa železnic na přípravě nových tratí spolupracuje s francouzskými státními drahami (SNCF), od kterých získala potřebné know-how. Právě francouzští železničáři využívají vysokorychlostní železnice především pro osobní dopravu. Podobně tomu bude i u nás. Volnou kapacitu současné sítě využijí nákladní nebo regionální vlaky, pro které v některých částech Česka už není místo. Osobní doprava na stávajících železnicích tak může zaznamenat další rozvoj a zlepšit dopravní obslužnost regionů.

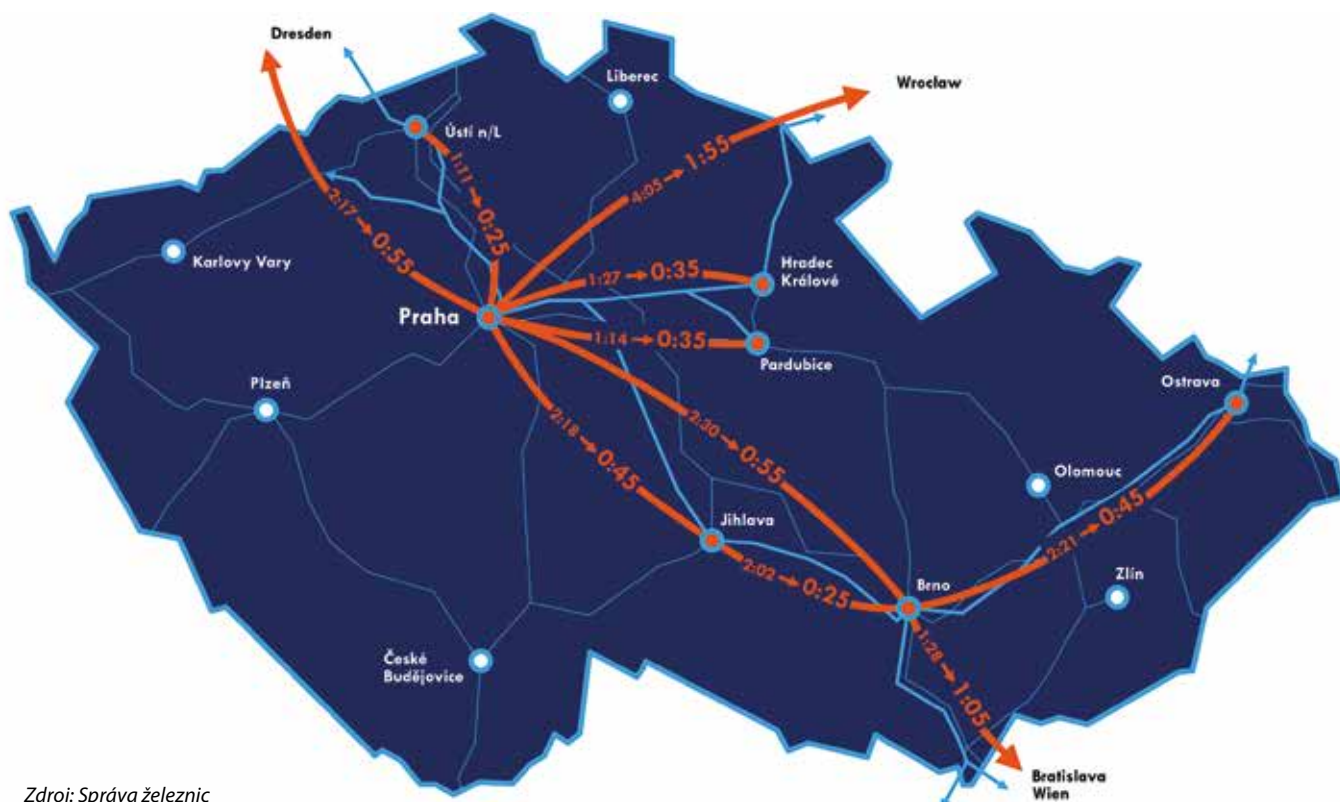
VRT ale neopomíjejí ani regiony samotné. Díky propojením nové železnice s tou stávající bude možné, aby rychlé spoje přejížděly mezi sítěmi. Vlak jedoucí z Prahy tak může sjet například ve Světlé nad Sázavou a obsloužit Havlíčkův Brod a Přibyslav, aby se později znovu připojil na VRT a cestující dovezl na hlavní nádraží v Brně. Podobná propojení, která umožní přejíždění mezi novou a starou sítí, plánují železničáři i v dalších regionech. Vysokorychlostní železnice tak nebude sloužit pouze pro vlaky s rychlostí až 320 km/h, ale také třeba pro meziregionální spoje.

Ilustrační foto – zdroj: Správa železnic

Vysokorychlostní tratě jsou pro Česko zásadní příležitostí, protože zkrácení jízdních dob mezi ekonomickými centry umožní další rozvoj krajů. Obyvatelé budou moci denně dojíždět za prací nebo vzděláním do míst, které byly dříve veřejnou dopravou špatně dostupné. Stát si od toho slibuje zastavení vylidňování regionů a zvýšení jejich atraktivity. A to i pro turisty. Nezanedbatelným faktem je i přiblížení evropských měst, které mohou nabídnout třeba nové pracovní příležitosti.

Česká republika je hustě obydleným územím s řadou chráněných míst. Nové tratě ale mají zásadní technické omezení. Aby na nich vlaky mohly dosáhnout vysokých rychlostí, musí být vedeny v krajině příměji než dráhy, které u nás známe dnes. VRT ovšem železničáři navrhuji tak, aby se co nejvíce vyhnuly menším obcím, městům a dalším citlivým místům. Tam, kde to není možné, počítá Správa železnic s různými opatřeními, která ochrání životní prostředí a zachovají prostupnost krajiny pro obyvatele i zvířata. VRT je novostavba, pro kterou

Zdroj: Správa železnic

platí například striktní protihlukové limity. Ty železničáři musí beze zbytku splnit. Dopad na životní prostředí je stejně jako u dalších staveb posuzován hned několikrát v obecně známých procesech SEA a EIA.

Velkým tématem je samozřejmě i zábor půdy, na které jsou VRT plánovány. Na rozdíl od dálnic jsou nové tratě až o polovinu užší než čtyřproudá dálnice. Správa železnic předpokládá, že průměrná šířka tratě bude zhruba 11 metrů, což nevylučuje zemědělskou činnost v její blízkosti. Výška zařízení na VRT by pak neměla být vyšší než u současných tratí, tedy kolem 6 až 7 metrů. Právě díky francouzskému know-how je zábor výrazně nižší. Důvodem je menší počet umělých staveb, mostů nebo tunelů, které by byly potřeba pro smíšený provoz, tedy současně osobních i nákladních vlaků. Přesto i takové úseky železničáři u nás plánují, a to pro odlehčení silně vytížených koridorů v údolí řeky Labe.

*Mgr. Bc. Martin Pikous
Legislativní a právní sekce
Jan Nevola
Správa železnic*

DOPORUČENÍ PRO SAMOSPRÁVY

Cesta od příprav k hotovým tratím je dlouhá a složitá. Zahrnuje samotné projektování tratí, projednávání v regionech nebo územní a stavební řízení. Svaz společně se Správou železnic připravil manuál, který může samosprávám pomoci se zapojením do přípravy VRT.

Připomínky v předstihu

Ještě před zahájením prací na dokumentacích pro územní rozhodnutí (DÚR) nabízí Správa železnic obcím vznesení připomínek, které se týkají následujících témat:

- potřeba protihlukových opatření v konkrétních lokalitách,
- opatření na zachování krajinného rázu (např. vysazení stromořadí),
- zajištění průchodnosti krajiny včetně náhradních tras pro obyvatele a zvířata.

Projektanti následně mohou některé z těchto připomínek přímo zapracovat do připravované dokumentace, což usnadní následný legislativní proces. Záležet bude na technických možnostech v daném úseku. Aktivním přístupem lze ovšem již teď docílit jistých zlepšení projektu VRT. Případné připomínky je možné zasílat na e-mail: vrt@spravazeleznic.cz.

Legislativní proces

V současné době již v některých regionech probíhá aktualizace Zásad územního rozvoje kraje (ZÚR), kde se projednání účastní mimo jiné obce. Proces SEA (strategické posouzení vlivů na životní prostředí) je součástí aktualizace ZÚR.

Stavbu posoudí také proces EIA (projektové posouzení vlivů na životní prostředí). Do jeho konzultativní části je opět přizvána veřejnost, která se může vyjádřit k samotnému záměru i dokumentacím. Posouzení EIA je podmínkou pro získání územního rozhodnutí.

V územním řízení mohou dotčené obce podávat námítky, které vypořádá příslušný stavební úřad. Připomínky pak mohou podávat i jednotlivci z řad veřejnosti. I s těmi se úřad musí vypořádat.

Samosprávy a dotčená veřejnost jsou pak nedílnou součástí stavebního řízení, kde mohou opět uplatnit své případné námítky.

V jaké fázi je příprava vysokorychlostní železnice právě u vás?

Veškeré informace zveřejňuje Správa železnic na svých webových stránkách www.spravazeleznic.cz/vrt. K dispozici jsou tam veškeré v současné době dostupné dokumenty, jako například studie proveditelnosti nebo mapy. Právě studie proveditelnosti ale mohou železničáři zveřejnit až po jejich schválení Ministerstvem dopravy.

Správce jako rukojmí zpracovatele

Svaz si je velice dobře vědom, jak je – a v této době obzvlášť – podstatná ochrana osobních údajů. Mimo jiné i z tohoto důvodu zřídil jako svůj poradní orgán Pracovní skupinu pověřenců DPO, v níž je zastoupeno mnoho zástupců – pověřenců pro ochranu osobních údajů – z řad pracovníků měst a obcí. Současně Svaz navázal spolupráci i s dalšími organizacemi, v jejichž hledáčku činnosti je ochrana osobních údajů. Spolupráce s Úřadem na ochranu osobních údajů je již naprostou samozřejmostí a nutností. Proto se zúčastnil i konference pořádané Spolkem na ochranu osobních údajů, jejímž hlavním tématem byla otázka vztahu mezi správcem a zpracovatelem osobních údajů.

Jak je již výše naznačeno, Svaz se zúčastnil konference, jež nesla název „Správce jako rukojmí zpracovatele“ a v on-line podobě se konala dne 25. května 2021. Každý, kdo se tematice ochrany osobních údajů věnuje, je obeznámen s tím, že správa osobních údajů je mnohdy protkána mnohými úskalími a nastavení zpracovatelské smlouvy je nelehkým úkolem. V době kyberútoků musíme zvažovat i řadu dalších, dříve mnohdy opomíjených, úskalí. Ale zpět ke konferenci – mezi vystupujícími byli jak odborníci z řad tzv. GDPRistů (pověřenců pro ochranu osobních údajů), ale i profesionálů v oblasti kyberbezpečnosti.

Mezi tématy, jež byla v rámci hlavního motiva konference řešena, bylo možné nalézt třeba otázku kyberbezpečnosti a cloud computingu ve veřejné správě či zmínění hlavních problémů a rizik spojených s mobilními a webovými aplikacemi obcí. Člen-

ka pracovní skupiny Svazu Lenka Grygarová pak spolu s Františkem Nonnemannem přednesli příspěvek k hlavnímu tématu konference, v němž řešili postavení zpraco-

vatele a nastavení smluvních ujednání mezi správcem a zpracovatelem. Jednoznačně z jejich příspěvku vyznělo, že zmapování rolí jednotlivých subjektů podílejících se na zpracování dat je klíčové pro rozdělení odpovědností.

Mezi vystupujícími byl i předseda Pracovní skupiny pověřenců pro ochranu osobních údajů Svazu Dan Jiránek, který vyzdvihl potřebnost pověřenců pro ochranu osobních údajů a nutnost upevnění jejich pozice, vzájemnou spolupráci jak mezi nimi samými, tak s gesčními orgány a dalšími zúčastněnými subjekty, a finanční zabezpečení tohoto spektra činností. Dle jeho slov jsou pověřenci pro ochranu osobních údajů pracující pro města a obce postaveni před nelehkým úkolem – nikdy nesmí ztratit důvěru občanů v to, že s jejich osobními údaji je nakládáno nanejvýš bezpečným způsobem. Pově-

Národní plán obnovy

Po měsících příprav a jednání byl Národní plán obnovy odeslán k hodnocení Evropské komisi. Pojdme se spolu nyní podívat na to, co tento materiál obsahuje a jaké investice můžeme v následujících letech očekávat.

V pondělí 17. května 2021 schválila vláda Andreje Babiše Národní plán obnovy. Na počátku června, po další prioritizaci a změnách, byl materiál předán k hodnocení do Evropské komise, která má nyní dva měsíce na zhodnocení toho, zda plán odpovídá kritériím stanoveným pro využití peněz. Mezi tato kritéria patří například vyčlenění minimálně 37% alokace na oblast změn klimatu a zároveň alespoň 20% na podporu digitalizace. Třetím klíčovým požadovaným parametrem plánu je, že všechna opatření musí splňovat princip „významně neškodit“ životnímu prostředí. Kromě těchto základních parametrů musí Česká republika stejně jako zbylé státy zohledňovat řadu dalších kritérií specifikovaných v nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost.

Alokace Národního plánu obnovy

V českém Národním plánu obnovy je v současné verzi počítáno s dotačními 172 mld. Kč, které pocházejí z tzv. Nástroje pro oživení a odolnost (RRF), a dále s 28 mld. Kč z národních zdrojů. K těmto financím by si ještě mohla Česká republika půjčit z Nástroje pro oživení a odolnost dalších až 405 mld. Kč, to se ovšem v současné chvíli dle Ministerstva průmyslu a obchodu nepředpokládá.

Pilíře Národního plánu obnovy

Plán se v současné podobě skládá z tzv. 6 pilířů, které se dále dělí na jednotlivé komponenty spravované relevantními ministerstvy. Přestože je tedy gestorem materiálu Ministerstvo průmyslu a obchodu, spolupracovalo na jeho tvorbě s dalšími resorty. Témata věnující se zdravotnictví proto budou řešena na Ministerstvu zdravotnictví a témata věnující se například digitalizaci primárně na Ministerstvu vnitra či průmyslu.

Český Národní plán obnovy se skládá z těchto pilířů:

1. Digitální transformace

Cílem tohoto pilíře je zajistit konektivitu pracovní síly odkudkoli v zemi a pomocí digitální komunikace s úřady snížit administrativní zátěž pro firmy. V rámci tohoto pilíře, na který je alokováno celkem 27 818 mil. Kč,

budou moci své projekty realizovat také obce a města. Půjde například o finance na reformu zajišťující lepší podmínky pro kvalitní správu datového fondu a zajištění řízeného přístupu k datům.

2. Fyzická infrastruktura a zelená tranzice

Pilíř zaměřující se na fyzickou infrastrukturu si klade za cíl zlepšit pohyb produktů s okolními zeměmi a zároveň napomoci zlepšování životního prostředí. Do tohoto pilíře nyní směřuje 85 236 mil. Kč, které budou opět z určité míry určeny pro obce a města. V rámci vytváření alternativ k energeticky a prostorově náročné silniční dopravě budou budovány mj. cyklostezky, které jsou obcemi dlouhodobě pozitivně hodnoceny. Další část financí bude směřovat například do realizace projektů na zvýšení energetické účinnosti systémů veřejného osvětlení. Zcela zásadní a Svazem dlouhodobě podporovaná je zde také revitalizace území se starou stavební zátěží. Podporu brownfielddů v rámci Národního plánu obnovy Svaz dlouhodobě vyjadřoval a je rád, že má tato komponenta v plánu své místo. Díky ní budou moci obce, města i kraje revitalizovat své brownfielddy pro podnikatelské i nepodnikatelské využití.

3. Vzdělávání a trh práce

Investice v rámci pilíře zaměřeného na vzdělávání a trh práce si kladou za cíl přilákat kapitál, firmy a rovněž pomoci transformovat hospodářství. Celková alokace tohoto pilíře je 41 801 mil. Kč a část z těchto zdrojů bude opět určena i pro samosprávy. Předpokládá se, že financováno bude například vybavení škol digitálními technologiemi a budování kapacit předškolního zařízení.

4. Instituce a regulace a podpora podnikání v reakci na covid-19

Pilíř č. 4 plánuje snížit náklady firem a zvýšit naopak kvalitu života občanů zjednodušenou komunikací se státem. Celková alokace tohoto pilíře je 10 895 mil. Kč a finance z něj budou opět směřovat v částečné míře

mezi obce a města. Zcela zásadní je zde tzv. systémová podpora veřejných investic, v rámci níž budou moci samosprávy čerpat dotační prostředky na projekto-

vou přípravu. Dále se zde nachází finance na rozvoj kulturního a kreativního sektoru, který je pandemií covid-19 v současné chvíli nenávratně poškozen, a podporu zajistí potřebuje v rámci všech možných zdrojů.

5. Výzkum, vývoj a inovace

Celých 13 200 mil. Kč plánuje v rámci Národního plánu obnovy podpořit transformaci hospodářství zevnitř naší země. K tomuto jsou určeny aktivity, jako je například podpora zavádění inovací do podnikové praxe a rovněž podpora výzkumu v řadě oblastí, mezi něž patří zdravotnictví, doprava či životní prostředí.

6. Zdraví a odolnost obyvatel

Zbýlých 12 441 mil. Kč, které jsou neméně důležité, si klade za cíl zvýšit kvalitu života v zemi a zároveň posílit odolnost pracovní síly. Díky těmto zdrojům dojde k vybudování Českého onkologického institutu či vzniku a rozvoji Centra onkologické prevence. Vybudováno bude rovněž nové centrum kardiovaskulární a transplantační medicíny. Ačkoli byl materiál konzultován s řadou sociálních i územních partnerů, pravděpodobně každá organizace má svůj názor na to, jak by měl materiál vypadat. I Svaz měst a obcí dlouhodobě upozorňoval na řadu rizik, která v sobě aktuální podoba plánu má. Zejména požadoval po tvůrcích materiálu doložit absorpční kapacitu v jednotlivých komponentách, jelikož se obává, že zatímco v řadě kapitol se peníze nepodaří vyčerpat, na řadu jiných důležitých oblastí se peníze naopak nedostanou.

Celou verzi Národního plánu obnovy si můžete stáhnout z webových stránek www.planobnovy.cz.

*Mgr. Pavlína Toporská
Sekce pro regionální rozvoj
a zahraniční vztahy*

**MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR**

Projekt je realizován za přispění prostředků státního rozpočtu ČR z programu Ministerstva pro místní rozvoj.

Příprava nového programového období stále pokračuje

Přestože lze první výzvy spadající pod nové programové období 2021–2027 očekávat již na konci letošního roku, práce na nastavení pravidel pro nové období evropských dotací ještě zdaleka nekončí. Pojďme se spolu opět podívat na vývoj, který se v této oblasti v poslední době udál.

V kontextu přípravy nového programového období je nutné připomenout, že Svaz měst a obcí je dlouhodobě do této přípravy aktivně zapojen. V minulých letech zpracoval například tyto studie:

- *Analýza potřeb obcí a měst 2018 (Dotazníkové šetření v rámci krajských setkání Svazu)*
- *Východiska pro nastavení pozice Svazu měst a obcí ČR ke kohezní politice Evropské unie po roce 2020, MEPCO, T. Sýkora a kol., 2017*
- *Pozice Svazu k budoucí kohezní politice, 2018*
- *Pozice Svazu k budoucí podobě politiky soudržnosti a dalších politik EU po roce 2020, 2020*

Na základě těchto podkladů se dlouhodobě snažíme hájit zájmy a potřeby měst a obcí a ovlivňovat nastavení nového programového období ve prospěch vás, samospráv.

Příprava Dohody o partnerství

Jedním ze stěžejních dokumentů potřebných pro realizaci programového období je Dohoda o partnerství. Její příprava probíhá dlouhodobě na principu partnerství, kdy je Svaz zapojen do připomínkování jednotlivých verzí Dohody. V současné chvíli již bylo ukončeno meziresortní připomínkové řízení a Dohoda byla postoupena hodnocení SEA (jedná se o posuzování vlivů na životní prostředí). Do 15. července 2021 musí být poté materiál předán vládě České republiky.

Rozdělení financí mezi operační programy

Alokace mezi jednotlivé operační programy byla schválena vládou České republiky dne 1. 3. 2021. Jak jistě všichni víte, Česká republika bude mít v novém programovém období k dispozici 550 miliard korun z evropských fondů na politiku soudržnosti.

Rozdělení mezi operační programy je následující:

Operační program	OP TAK	OP JAK	OP Z	OP ŽP	OP D	IROP
Alokace v mld. EUR	3,1	2,5	1,4	2,3	4,8	4,7
Alokace v mld. CZK	79,3	64,1	36,4	61,1	125	122,7

ti. Další prostředky až do výše celkových 960 miliard korun bude mít ČR k dispozici z dalších evropských iniciativ.

U dalších dvou operačních programů je výše alokace (včetně částky určené na technickou pomoc) určena ze strany Evropské komise. Jedná se o Operační program Spravedlivé transformace zaměřený na podporu transformace uhelných regionů (1,6 mld. EUR; 42,7 mld. Kč) a Operační program Rybářství (0,03 mld. EUR; 0,780 mld. Kč).

Příprava operačních programů

Jak už bylo uvedeno v úvodu, první výzvy z nového období lze očekávat již na konci letošního roku. A to i přesto, že příprava operačních programů ještě stále běží. V současné době jsou návrhy programových dokumentů podrobeny hodnocení SEA a probíhá jejich formální konzultace s Evropskou komisí. Termín, do kdy musí být všechny operační programy předloženy vládě České republiky, je stanoven na 15. září 2021.

Územní dimenze v operačních programech

Stejně jako v minulém období, i v tomto vzniká materiál určující využití tzv. územní dimenze. Ta je v České republice chápána jako možnost koncentrovat finance z fondů EU ve specifických typech území, jedná se tedy o zacílení veřejné politiky (resp. operačních programů), které zohledňuje odlišné výchozí podmínky a cíle různých typů území. Stejně jako Dohoda o partnerství bude tento materiál předán vládě České republiky do 15. července 2021.

Mgr. Pavlína Toporská
Sekce regionálního rozvoje a zahraničních vztahů

**MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR**

Projekt je realizován za přispění prostředků státního rozpočtu ČR z programu Ministerstva pro místní rozvoj.

České předsednictví EU v roce 2022: Máme co ukázat

České předsednictví EU se blíží. K 1. červenci 2022 převezme Česká republika roli leadera EU, po Francii a před Švédskem, s nimiž jsme v tzv. triu. Na tuto důležitou úlohu, kterou má každý členský stát po dobu 6 měsíců, se Česká republika připravuje již nějakou dobu. Vláda začátkem tohoto roku formulovala priority, které si vezme Česká republika za své a bude se je snažit prosadit či co nejvíce podpořit v období předsednictví, tedy v době, kdy převezme tu nejdůležitější koordinační úlohu v Unii.

Ani Svaz měst a obcí si nenechá ujít příležitost, aby se zapojil do evropského dění, představil naše samosprávy v tom nejlepším světle a také prohloubil mezinárodní kontakty pro budoucí projekty a aktivity. Spolu s dalšími partnery identifikoval Svaz jako dobrou možnost zapojení tematickou prioritou předsednictví zaměřenou na podporu zemí Východního partnerství. Vzhledem k vypjaté situaci mezi Azerbajdžánem a Arménií a politické situaci v Bělorusku se však zaměříme pouze na Moldavsko, Gruzii a Ukrajinu.

Svaz a jeho členské obce již realizovaly projekty například v Gruzii v roce 2018 či na Ukrajině v roce 2019. Známe tedy alespoň částečně potřeby vybraných zemí, máme vybudovaná partnerství a víme, co a jak neefektivněji můžeme předat. Rozvojové aktivity obcí sice nebývají na špičce priorit měst a obcí, mají ale důležitou funkci pro navazování kontaktů, předávání zkušeností a možnost sebereflexe. Kromě toho jsou rozvojové aktivity samospráv jedinečnou příležitostí podpořit také zahraniční politiku naší země.

Jak tedy vypadá projekt, který vzešel z návrhu Sekce regionálního rozvoje a zahraničních vztahů, v úzké spolupráci se Zahraniční komisí Svazu? Název Odolná samospráva a veřejná správa v zemích Východního partnerství už předurčuje jeho hlavní zaměření: předávání zkušeností naších měst a obcí v těch oblastech, kde jsme měli možnost nebo byli okolnostmi nuceni zlepšit naše znalosti a dovednosti a najít řešení, která můžeme nabídnout samosprávám Moldavska, Gruzii a Ukrajiny. Věnovat se budeme především zkušenostem s decentralizací správy i fiskální, kohezní politiky z pohledu měst a obcí, odpadovému hospodářství, novým technologiím a inovacím, vodě v odpadovém hospodářství, energetické soběstačnosti, využívání obnovitelných zdrojů energie a zadržování vody v krajině. Neopomeneme také přeshraniční komunikaci a kooperaci, obnovu po povodních a v nedávné době ohněm prověřené krizové řízení. Pro předání zkušeností oslovíme členské obce sdružené v dobrovolných svazcích obcí. **Pokud jste i vy realizovali projekt v některé z uvedených oblastí, který byste rádi představili, neváhejte nás kontaktovat.**

Součástí projektu bude také pozvání Evropského výboru regionů, konkrétně Konference regionálních a místních orgánů zemí Východního partnerství (CORLEAP) k uskutečnění jejich zasedání v Liberci, dále Konference Perspektivy a přenos transformační zkušenosti ve vztahu k odolnosti samospráv a výjezdní zasedání do obcí s cílem představení příkladů dobré praxe. Takto komplexní projekt je samozřejmě náročný na financování, pro jeho realizaci se tedy sejde podpora z více zdrojů: Finanční podporu realizace konference a přípravy plánujeme zajistit formou grantu od České rozvojové agentury, partnery s finančním podílem jsou Liberecký kraj a Evropský výbor regionů. Na projektu se podílí už od jeho první fáze také Ministerstvo zahraničních věcí – zmocněnec pro Východní partnerství a Odbor zahraničně-politických analýz a plánování. Hlavním koordinátorem projektu bude za Svaz Sekce regionálního rozvoje a zahraničních vztahů.

Pokud se podaří projektový plán realizovat tak, jak jej v současné době připravujeme, bude vyvrcholením projektu zmiňované setkání představitelů všech evropských zemí a zemí Východního partnerství zastoupených ve výboru CORELAP, navazující konference k předání znalostí a odbornosti k tématu odolnost a následně výjezdy do vybraných obcí. To vše plánujeme uskutečnit začátkem listopadu 2022. O českém předsednictví i o plánovaném projektu vás budeme informovat.

*Mgr. Monika Štěpánová
Sekce regionálního rozvoje
a zahraničních vztahů*

Rozhovor s předsedou Komise pro zahraniční spolupráci Svazu Pavlem Brandou na téma české předsednictví v Radě EU v r. 2022, prosazování zájmů samospráv v Evropské unii a významu spolupráce se zeměmi Východního partnerství

V čem spatřujete význam předsednictví v Radě EU pro Českou republiku?

Myslím, že je v dnešní době význam předsednictví v České republice podceňovaný, přestože se ukázalo, že i malé země byly schopné do značné míry ovlivnit agendu Evropské unie a její směřování. Předsednictví znamená na půl roku řídit jednání Rady EU včetně jejich pracovních skupin. Zástupci ČR těmto jednáním předsedají, určují jejich program, dohadují kompromisy, zastupují Radu EU v rámci trialogů

(dosažení dohody mezi Radou EU, Evropským parlamentem a Evropskou komisí) a takto to jde až na úroveň ministrů v rámci ministeriád. Na předsednickém státu do značné míry závisí, jaká témata se budou projednávat, kolik se jim bude věnovat pozornosti, jaké budou priority, a je zde poměrně velká možnost ovlivnit podobu výsledných dohod v Radě EU. Takže za mě je to velká příležitost a pro malé země, jako je Česká republika, když se na předsednictví dobře připraví, to je

jejich hvězdná hodinka, kdy mohou opravdu zásadním způsobem přispět k nasměrování toho, co se na úrovni EU řeší. Také diskuse o prioritách EU v rámci tzv. tria (neformální platforma zemí, které na sebe navazují v rámci předsednictví – pro ČR je to Francie a Švédsko) otevírá samo o sobě zajímavé možnosti spolupráce. Tady bude záležet, která témata Česká republika převezme od Francie, jejíž předsednictví tomu českému předchází. Očekává se, že např. implementace výstupů

Konference o budoucnosti Evropy spadne jako priorita do našeho předsednictví, a to, jak se s těmito výstupy naloží, bude klíčové pro úspěch této konference. V neposlední řadě je to také příležitost, jak změnit image České republiky jako problematického členského státu. V roli předsednické země budeme moci konstruktivně pracovat ve všech oblastech evropské integrace, přinášet řešení a ukázat, že na odborné úrovni máme schopné lidi – prostě ukázat Českou republiku v jiném světle.

Jaký význam může mít předsednictví pro české obce, města a kraje?

Předsednictví v Radě EU je sice primárně záležitostí vlády a samosprávy mají pouze sekundární roli, ale přesto můžeme předsednictví využít k prezentaci svých postojů, představení pro nás prioritních témat a ukázat, s jakými problémy se potýkáme. Například v rámci Evropského výboru regionů (EVR) připravujeme prezentaci českých samospráv v Bruselu včetně organizace odborných seminářů a konferencí. Zároveň plánujeme uskutečnit jednání některých orgánů EVR v našich městech a krajích, což je příležitost ukázat kolegům z ostatních zemí a evropských institucí naše regiony, pochlubit se tím, co se nám povedlo, nebo naopak ukázat problémy, se kterými se potýkáme. To nám pak pomáhá při dalších jednáních v Bruselu. Kolegové z jiných zemí získají konkrétní představu o našich obcích, městech a regionech. Na tyto osobní zážitky pak lze navázat v rámci další spolupráce a pro naše regiony to může být příležitost nasměrovat a ovlivnit určitou politiku EU, jak se v nějakém tématu etablovat a navázat neformální osobní kontakt s lidmi z evropských institucí.

Zmínil jste, že jednou z příležitostí českého předsednictví je možnost ovlivnit projednávanou agendu a ovlivnit podobu politik. Mohl byste uvést nějaký konkrétní příklad, kdy se samosprávám podařilo na úrovni EU něco prosadit?

Zástupcem samospráv na evropské úrovni je Evropský výbor regionů, který jako poradní orgán EU prosazuje jejich zájmy. Konkrétně za mého působení v delegaci ČR se podařilo ovlivnit hned několik témat. Jedním z příkladů je Evropský fond solidarity, nástroj, který poskytuje finanční podporu po velkých přírodních katastrofách a ke kterému jsem v r. 2013 jako zpravodaj zpracovával stanovisko. Na základě zkušeností z povodní v Libereckém kraji a díky spolupráci s Liberec-

Pavel Branda je místostarostou obce Rádlo, členem Evropského výboru regionů a místopředsedou Asociace evropských pohraničních regionů. Je předsedou Komise pro zahraniční spolupráci Svazu. Působí také jako zástupce Libereckého kraje při EU a je projektovým manažerem Euroregionu Nisa. Ve své agendě se zabývá především přeshraniční spoluprací a s ní souvisejícími přeshraničními veřejnými službami.

kým krajem, dalšími evropskými regiony a Evropským parlamentem se nám do finální podoby nařízení podařilo dostat konkrétní návrhy, jak fungování fondu zlepšit. Šlo například o prodloužení lhůt pro postižené regiony pro nahlášení škod, naopak zkrácení lhůt poskytnutí podpory zasaženým regionům, rozšíření podpory i na jiné katastrofy (např. sucho), zavedení regionálních katastrof, rozšíření využití pomoci nejen na bezprostřední odstranění škod, ale také na dlouhodobější obnovu infrastruktury apod. Díky stanovisku Výboru regionů tak nyní Fond solidarity poskytuje pomoc rychleji a více zohledňuje potřeby postižených obcí, měst a regionů. Dalším příkladem je úspěšné zakotvení Fondu malých projektů do Nařízení k evropské územní spolupráci (Interreg). Malé projekty (nebo také people-to-people projekty) jsou obcemi velmi využívány v rámci přeshraniční spolupráce jako ideální nástroj pro budování vzájemné důvěry, poznání a předávání zkušeností mezi obcemi, školami, spolky apod. Do minulého roku však nebyl tento nástroj vůbec zanesen do legislativy, stál tak říkajíc na vodě a mohl být kdykoliv z rozhodnutí Evropské komise pozastaven nebo zrušen. Ve Výboru regionů jsem ve spolupráci s Asociací evropských hraničních regionů připravil stanovisko, které jsem pak představil na řadě jednání s Evropskou komisí, v Evropském parlamentu. Vysvětloval jsem přínosy těchto projektů pro přeshraniční spolupráci a nutnost jejich legislativního zakotve-

ní. Nakonec takto dlouhodobá práce byla úspěšná a Fond malých projektů je nyní explicitně zmíněn jako jeden z nástrojů přeshraničních programů. Tak například takto je možné konkrétně věci na evropské úrovni ovlivnit a nejenom čekat, co k nám z Bruselu přijde. Když tomu člověk dá energii a čas, tak lze i celoevropskou legislativu změnit.

Další otázka se dotýká toho, co v rámci českého předsednictví připravuje Svaz měst a obcí. Čím může z vašeho pohledu Svaz přispět v rámci CZ PRES?

Například tím, že bude spolu s Asociací krajů hlavním partnerem a spoluorganizátorem prezentace českých regionů v Bruselu, kterým zatím pracovně říkáme Dny českých měst a regionů, a pomáhat městům se v Bruselu prezentovat.

Svaz připravuje v rámci CZ PRES vlastní projekt zaměřený na spolupráci se zeměmi Východního partnerství, který je zařazen na seznam oficiálních akcí. Proč právě téma Východní partnerství?

Spolupráce v rámci Východního partnerství je jednou z priorit českého předsednictví a z toho důvodu je dobré dát tomuto tématu také místní a regionální rozměr. Téma Východního partnerství je důležité také z toho důvodu, že navazuje na minulé české předsednictví, které prvně na úrovni EU definovalo prioritu spolupráce se zeměmi Východního partnerství. My se k tématu nyní vracíme a chceme ho dále posunout. Je to naše dlouhodobé téma, které jsme na jednání

Komise pro zahraniční spolupráci diskutovali a rozhodli jsme se, že se tímto směrem chceme ubírat a že přišel čas, abychom nejen pomoc přijímali od těch vyspělejších států ze západu, ale abychom také naše zkušenosti, které jsou především z oblasti transformační hodně podobné, mohli přenášet dál. Svaz již realizoval řadu aktivit například na Ukrajině, logicky tak nyní navazujeme tímto projektem zaměřeným na Ukrajinu, Moldavsko a Gruzii.

Jak v tomto kontextu vnímáte činnost Konference regionálních a místních orgánů zemí Východního partnerství (CORLEAP), kde působíte v Předsednictvu této platformy, jež funguje v rámci Evropského výboru regionů?

Je to jeden ze střípků mozaiky. Obce, města a kraje mohou mít vlastní projekty, ale v rámci celého Východního partnerství je CORLEAP jediný orgán, který reprezentuje samotné samosprávy. Východní partnerství je postaveno především na mezivládní spolupráci členských států, ale my si myslíme, že pro úspěch Východního partnerství je klíčové předávání zkušeností na nižší úrovni. Proto Výbor regionů založil CORLEAP, který spolupracuje se všemi státy Východního partnerství, respektive se zástupci jejich samospráv. Na této platformě vznikají iniciativy, jako je peer-to-peer předávání zkušeností, mapování dotačních možností, zprostředkování spolupráce mezi partnery nebo organizování odborných konferencí apod. Ale samozřejmě z mého pohledu by šlo dělat mnohem více. Nejsem nějaký idealista, který si myslí, že jednání COLREAP vše vyřeší, ale je to jakási platforma pro specifikaci problémů, na jejichž základě pak jednotlivé asociace a samosprávy mohou realizovat konkrétní projekty zaměřené na vybraná témata. Hraje tedy především určitou iniciační roli.

Co mohou české obce a města, potažmo Česká republika, předat partnerům ze zemí Východního partnerství?

Myslím, že je to naše zkušenost s decentralizací. Ta je v současné době aktuálním tématem především na Ukrajině, kde probíhá reforma veřejné správy. My máme jako Česká republika v rámci Evropy jedinečnou strukturu s velkým počtem malých obcí. Celoevropský trend je slučování obcí, což má samozřejmě svoje, hlavně ekonomické, výhody, ale je to zase na úkor blízkosti místní správy k občanům v kontextu rozhodování v území. Takže ten náš příklad zachování samostatnosti

obcí při posilování meziobecní spolupráce pro zajištění služeb je zajímavý přístup. A i zkušenosti některých států ukázaly, že se slučování obcí projevilo negativně co do zapojení občanů do rozhodování. Vnímají, že je pro ně po sloučení obcí obtížnější ovlivňovat rozhodování v místě, kde žijí. Dále máme zkušenosti s čerpáním evropských fondů, s odpadovým hospodářstvím, s finančním řízením apod. – to jsou všechno zkušenosti, které můžeme těmto zemím předat.

Může mít tato spolupráce také přínos pro naše obce, města a pro Českou republiku?

Může. Zdá se mi, že někdy jsme hodně negativní a nespokojení se vším. Víím, že teď je to možná trochu filozofická odpověď, ale pro mě je hodně užitečné jezdit do těchto zemí, kdy mám pocit návratu o desítky let zpátky, zároveň však si uvědomuji, jaký obrovský pokrok jsme u nás udělali. Projít se Jerevanem a nadýchnout se čerstvého vzduchu je skoro nemožné. Takový stupeň znečištění si pamatuji ze svého mládí, kdy k nám proudily emise elektrárny z Německa a naše podniky také nebyly o moc lepší. Toto už máme v podstatě vyřešené. Do lepšího životního prostředí, obnovy lesů, kvality ovzduší, čistoty odpadních vod se investovaly miliardy a v Nise, která v minulosti připomínala spíše stoku, dneska žijí pstruzi. Už jsme ušli obrovský kus cesty.

Možná stojí za to si uvědomit, že se zase nemáme tak špatně...

Přesně tak, tohle uvědomění nám chybí. Jsme věčně nespokojení, stále se díváme někam, kde se mají lépe, a myslím, že by nám neuškodilo se podívat někam, kde zdaleka nemají to, co máme my v České republice.

Jak vidíte politický vývoj v regionu Východního partnerství?

To je velmi nesourodá skupina zemí – od Arménie a Azerbajdžánu – dvou zemí, které spolu nedávno válčily o sporné území Náhorního Karabachu, přes Bělorusko, kde je v podstatě totalitní režim, až po země, které se snaží o reformu, jako Ukrajina, Gruzie nebo Moldavsko. Jaký tam bude vývoj, to nedokážu říct. Pohybujeme se pořád ve sféře vlivu Ruska, které ji nerado opouští, a proto v nich často vyvolává konflikt, jako třeba na Ukrajině. Když byla naděje, že by se Ukrajina mohla silněji připojit k Evropě, tak Rusko, které to nechce dopustit, zabralo Krym, živí konflikt na východě

země a není žádná vůle ho ukončit. Ukrajina tak nemá sílu a kapacity věnovat se potřebným reformám země. Blízkost Ruska a jeho sféry vlivu je „prokletí“ těchto zemí. My máme to velké štěstí, že jsme se dokázali v 90. letech vyvázat, jsme součástí euroatlantických struktur, a i když také u nás vidíme tendence Ruska zasahovat do vývoje jiných zemí, tak jsme v úplně jiné situaci než země Východního partnerství. Tam je to mnohonásobně intenzivnější. Je tedy naším úkolem jim co nejvíce pomoci v jejich reformních snahách.

Jste již řadu let aktivní v různých rolích na evropské úrovni, jako místopředseda delegace ČR ve Výboru regionů, místopředseda Evropské asociace přeshraničních regionů, zároveň jste aktivní na lokální úrovni jako místostarosta obce Rádlů. Jaké je propojení těchto dvou světů, ovlivňují se navzájem?

Ano, ale často si to v obcích neuvědomujeme. Co se nyní rozhoduje v Bruselu, to k nám přijde se zpožděním tří, čtyř, pěti let a projeví se to třeba i zprostředkování přes novelizaci českých zákonů. Bohužel u nás na obcích máme k řešení tolik každodenních problémů, že není v našich silách aktivně sledovat evropskou politiku a snažit se ji ovlivňovat. Pro mě jsou tyto světy komplementární, vlastně proto to dělám, proto se snažím být aktivní v Evropě, aby se to jednou promítlo do zlepšení situace v naší obci a v České republice. Samozřejmě ta práce je úplně odlišná. To, o co se snažíme v Bruselu, je běh na dlouhou trať. Nejde často ani změřit, jestli jsem k ovlivnění nějaké evropské politiky přispěl pěti, deseti nebo třiceti procenty nebo přímo něco opravdu zásadního prosadil. Je to těžko vyčíslitelné finančně, pokud se nejedná třeba o evropské fondy, které lze jasně sečíst. Takže pro mě je skvělé mít i tu práci na obci a dělat konkrétní věci, protože vidím za sebou hmatatelné výsledky. Je skvělé vidět, že se dá něco udělat rychle a konkrétně. Evropská a místní úroveň je propojená, ale to, co mi v Bruselu často chybí, je ten pohled ze zdola. Svět v Bruselu je často taková bublina, která si někdy žije svým vlastním životem a je tam potřeba čas od času připomenout, co řešíme v našich obcích, co má smysl řešit na evropské úrovni a co si naopak dokážeme rozhodnout mnohem lépe tady sami. Tento princip subsidiarity právě hájí Evropský výbor regionů.

Za rozhovor děkuje Gabriela Hůlková

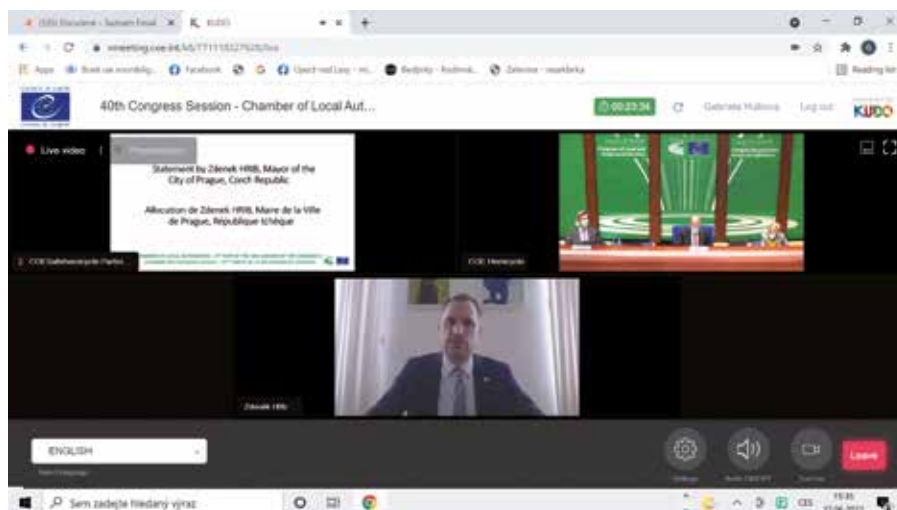
Primátor Zdeněk Hřib představil priority rozvoje města v post-covidové obnově před delegáty 40. plenárního zasedání Kongresu Rady Evropy

Ve dnech 15.–17. června 2021 se uskutečnilo 40. plenární zasedání Kongresu místních a regionálních samospráv Rady Evropy (dále Kongres RE). Úvodní zasedání v novém funkčním období se věnovalo především tématům spojeným s dopadem pandemie covid-19 na samosprávy a jejich obnovou. Českou delegaci svým vystoupením reprezentoval primátor hl. m. Prahy Zdeněk Hřib.

Z důvodu stále přetrvávající pandemie se počátek nového funkčního období Kongresu Rady Evropy vymyká všem dosavadním zvykostem. Na březnovém plenárním zasedání, které se uskutečnilo on-line, byly zvoleny statutární orgány Kongresu a tradiční obsahová část jednání byla přesunuta až na červen, avšak i toto jednání probíhalo bohužel ve virtuálním prostředí.

Jak uvedl prezident Kongresu Leendert Verbeek ve své úvodní řeči, činnost Kongresu RE byla v minulých letech negativně ovlivněna jednak finančními omezeními rozpočtu, jednak dopadem pandemie, která zrušila v r. 2020 obě plenární zasedání i řadu pravidelných činností, jako jsou monitorovací mise v členských zemích. Naštěstí díky virtuálním technologiím se brzy činnost přenesla do on-line prostoru, ve kterém probíhaly právě i zmíněné monitorovací mise, jednání Výborů a nyní i plenární zasedání.

Dopadu pandemie na místní a regionální samosprávy se věnovala diskuse v rámci Komory místních samospráv, ve které jako jeden z hlavních řečníků vystoupil také primátor hl. m. Prahy a čestný předseda Svazu Zdeněk Hřib. Podtrhl negativní dopad pandemie na hlavní město po stránce finančního propadu rozpočtu, naprostého útlumu sektoru turismu, kultury, pohostinství a dalších souvisejících služeb a podnikání. Navzdory této nepříznivé situaci se vedení hl. města rozhodlo napřít své úsilí do strategie obnovy města ve znamení inovací, odolnosti a ochrany klimatu. V průběhu pandemie město rozpracovalo plán rozvoje ve čtyřech strategických oblastech: zelená obnova, digitalizace, udržitelný cestovní ruch a dostupné bydlení, jejichž cílem je posunout město mezi moderní metropole, které kladou důraz na udržitelný rozvoj s ohledem na kvalitu života svých obyvatel. Zpracování klimatického plánu, který počítá s dosažením klimatické neutrality do r. 2050, posílení digitálních služeb a participace občanů, nová strategie cestovního ruchu, která zohledňuje zájmy obyvatelů města,

nebo opatření vedoucí k tvorbě dostupných rezidenčních bytů v nevyužívaných objektech – to jsou jen některé příklady, které primátor Hřib ve svém příspěvku uvedl. Celý projev si můžete poslechnout ze záznamu na webových stránkách Kongresu Rady Evropy (<https://www.coe.int/en/web/congress>).

Komora regionů Kongresu RE svou debatu zaměřila na roli regionů při obnově po pandemii a následné hospodářské krizi, přičemž zdůraznila solidaritu mezi územími s odlišnou úrovní rozvoje a rozdílným postižením pandemií. Delegáti upozornili, že v době pandemie byly zaznamenány tendence k re-centralizaci kompetencí na úroveň státní administrativy. Podtrhli, že naopak intenzivnější spolupráce mezi různými úrovněmi veřejné správy, respektování principů subsidiarity, efektivní nastavení kompetencí a posílení partnerství mezi samosprávami a státní správou jsou cestou k obnově regionů. V neposlední řadě pandemie také ukázala na užší spolupráci mezi městy a venkovem a nutnost masivní podpory digitalizace, jako důležité aspekty pro opětovné nastartování rozvoje. Velmi negativní dopad měla pandemie na přeshraniční spolupráci. Ze dne na den zavřené hranice způsobily komplikace pro obyvatele těchto regionů, zaměstnavatele, zdravotní a jiné služby a téměř úplně zmrazily pře-

shraniční projekty. Prezident Asociace příhraničních regionů Karl-Heinz Lambertz ve svém příspěvku volal po promítnutí těchto zkušeností do nastavení prostředí pro posílení přeshraničních služeb, aby příští potenciální krize neměla tak závažné dopady pro život a prosperitu příhraničních regionů.

Mezi prioritní poslání Rady Evropy patří monitorovat dodržování lidských práv a svobod a upozorňovat na jejich porušování. V tomto kontextu byly projednány a schváleny dvě zprávy týkající se ochrany práv LGBTI komunity a její diskriminace v Polsku. Zpravodaj těchto zpráv Andrew Boff (UK) upozornil na znepokojující trend posledních let, kdy v celé Evropě vzrůstá intenzita projevů nenávisti a netolerance vůči lidem LGBTI, které zvláště v Polsku mají podobu otevřené diskriminace ze strany orgánů měst a obcí prostřednictvím vyhlášení „LGBTI free zón“ nebo „deklarací na ochranu rodiny“. Obdobná situace je také v Maďarsku, kde maďarští zákonodárci před několika dny schválili návrh zákona, který zakazuje šířit mezi mladými lidmi do osmnácti let jakékoliv materiály, jež zobrazují nebo propagují homosexualitu či změnu pohlaví. Tyto tendence, které jdou proti základním principům Rady Evropy, která brání demokracii, práva a svobody, vyčleňují LGBTI komunitu do izolace a zvláště zranitelné

Složení delegace ČR v Kongresu Rady Evropy:

Členové delegace zastupující obce a města:	Členové delegace zastupující kraje:
Zdeněk Brož, zastupitel města Šumperk, vedoucí delegace Lenka Dvořáková, starostka obce Hazlov Jana Fischerová, zastupitelka města Havlíčkův Brod Zdeněk Hřib, primátor hl. m. Praha	Radim Holíš, hejtman Zlínského kraje Petr Kulhánek, hejtman Karlovarského kraje Radka Trylčová, radní Plzeňského kraje

se dotýkají mladých lidí s homosexuální orientací. Přijatá rezoluce připomíná místním a regionálním orgánům jejich úlohu v boji proti nenávisti a diskriminace LGBTI osob a porušování jejich práv. Vyzývá je, aby zohledňovaly práva LGBTI stejně jako dalších menšin ve svých politikách, zaváděly právní předpisy zakazující projevy nenávisti a aby představitelé samospráv otevřeně vystupovali proti jakýmkoliv projevům diskriminace.

Jedna z nejdůležitějších rolí Kongresu místních a regionálních samospráv Rady Evropy je posilování autonomie místních a regionálních samospráv a sledování dodržování principů obsažených v Evropské chartě místní samosprávy, základním dokumentu prosazujícím svébytnost samospráv. Na tomto plenárním zasedání byl předložen materiál shrnující opakující se problémy s dodržováním Evropské charty, které byly v předešlých letech identifikovány při monitorovacích misích v členských zemích RE. A které zásady jsou v členských zemích RE porušovány? Je to například právo místních orgánů na odpovídající finanční zdroje, které umožňuje obcím a krajům mít efektivní kapacitu pro výkon veřejných služeb a posiluje jejich autonomii, princip partnerství zaručující konzultace mezi státem a samosprávami o rozdělení a nastavení finančních zdrojů. V této oblasti byly zjištěny zásadní nedostatky týkající se na-

příklad nesouladu mezi přenesenými povinnostmi a přidělením financování samospráv, nízkého podílu vlastních příjmů, finanční závislosti samospráv na státních převodech a dotacích, nejasnosti v rozdělování státních dotací, nadměrné regulace v určitých oblastech, které zvyšují náklady na poskytování služeb pro samosprávy, které musí samosprávy hradit z vlastních zdrojů atd. Nepřipomíná vám to něco? Jestli si myslíte, že tento výčet byl inspirován situací v České republice, tak musím uvést, že monitorovací mise k dodržování Evropské charty se teprve chystá v České republice nejdříve v r. 2022.

Česká republika přijala Evropskou chartu v r. 1999, ale přestože je součástí Ústavy, tak některými pro samosprávy zásadními články se Česká republika necítí být vázána. Jedná se např. o článek 5, dle kterého nelze měnit hranice místních správních jednotek bez předchozí konzultace s obyvatelstvem, článek 6, který se dotýká služebních podmínek zaměstnanců samospráv a jejich vzdělávání, článek 7 zaručující přiměřenou finanční náhradu volených zástupců samospráv při výkonu jejich funkcí a odpovídající sociální zabezpečení, a především článek 9, který se dotýká financování samospráv, který požaduje, aby finanční zdroje samospráv byly úměrné odpovědnosti stanovené Ústavou a zákonem, ochranu finančně slab-

ších samospráv zavedením postupů, které korigují důsledky nerovného rozdělování finančních zdrojů, a povinnost konzultace způsobu přerozdělování zdrojů se samosprávami. Asi se shodneme, že o tyto principy vede Svaz společně s vámi nekončící boj, někdy více, někdy méně úspěšný. Pokud by Česká republika přijala tyto články do svého zákonodárství, pak by jejich dodržování bylo vymahatelné a českým obcím by se žilo lépe.

Jen letmý přehled agendy plenárního zasedání Kongresu RE ukazuje, že jeho činnost má konkrétní propojení s fungováním samospráv v České republice, a přestože rezoluce a doporučení Kongresu RE mají nezávazný charakter a nelze je vymáhat, tak mohou být účinným nástrojem v prosazování autonomie a postavení samospráv jako klíčových aktérů rozvoje území a jejich občanů v členských zemích RE.

V případě, že byste měli zájem o shlédnutí průběhu 40. plenárního zasedání Kongresu Rady Evropy nebo přímo o schválené texty rezolucí a doporučení, navštivte webové stránky www.coe.int, kde naleznete záznam jednání včetně podkladových materiálů.

*Mgr. Gabriela Hůlková
Sekce regionálního rozvoje
a zahraničních vztahů*

Do naší rubriky věnované příběhům a postřehům starostů jsme pro toto číslo INS vybrali příspěvek starosty **Zdeňka Kofenta**, starosty obce Družec, a přidali nikoli příběh, ale spíše postřeh starostky městyse Mladé Buky **Mgr. Lucie Potůčkové**. Zamyslete se s ní – jak hodnotíte zevnějšek lidí vy? A kolikrát za den se podíváte do zrcadla? Pozornost si jistě zaslouží i příspěvek **Ing. Miroslava Uchytily**, starosty města Chlumec nad Cidlinou. Také se ve vaší obci/městě potýkáte s holuby? Tak tedy čtete dál, stojí to za to a dobrých rad není nikdy dost. No a na závěr jedna úsměvná tajemnická humoreska z doby „dávno“ minulé, kterou nám zaslal **Ing. Jan Slabý** z Neveklova.

Vypustíte sýčka za ves

Starostuji jedenáctým rokem a až si ten pán, co řešil zápach, článek přečte, tak jsem dostarostoval. Je mi 56 roků. Původní profesí jsem hutník. Pracoval jsem ve válcovnách, kovošrotu, zásobování, bance i na letišti. Jsem ženatý, mám dvě dospělé děti. Celý život sportuji. Hrál jsem hokej a fotbal. S ženou se věnuji turistice a cyklistice. Občas chodím hrát tenis. S tatínkem, kterému je 87 let, chodím do lesa na dřevo. S kamarády rád zajdu do naší hospůdky na pivo.

Starostování je nelehká a přitom krásná práce, která je spíše posláním. Když sedím nad lejtřty, dotazníky a výkazy, nebo když vidím, za co všechno odpovídám, říkám si, že kdybych to byl býval věděl, tak bych tu funkci starosty určitě nebral. Na druhou stranu mohu v místě, kde žiji a které mám rád, ovlivnit spoustu věcí a změnit je k lep-

šímu. Když se něco povede (například postavit dětem tělocvičnu nebo opravit kostel), tak je to opravdu pěkný pocit.

Zážitků s občany je také hodně. Některé jsou hodně veselé, bohužel se však nedají publikovat. Včera si pro mě například přišel majitel jednoho domu, že má zápach v domě, abych mu to pomohl vyřešit. Oba jsme předpokládali, že zápach vychází z kanalizace. Já mu doporučil, ať si překontroluje funkčnost sifonu u umyvadla a vpusti, která byla v podlaze. Sifon by měl zápach zachytit, pokud je v něm voda. On argumentoval, že tím

to není. Tvrdil, že voda přece zápach propouští. Když se uprdne ve vaně, tak je to také cítit. Nebo pán, který byl známý svým kladným vztahem k alkoholu odmítal přidat ženě peníze na vodné a stočné s odůvodněním: „Ať si to zaplatí sama, já jsem v životě vodu nepozřel“.

V souvislosti s byrokracií mě napadá příběh, kdy jsme z krajského úřadu obdrželi datovou schránkou žádost o naše stanovisko, zda souhlasíme s vypuštěním sýčka do volné přírody. Ta věc měla desítky stran a řešila se zde žádost záchranné stanice AVES. Říkal jsem si, proč by sýček nemohl být ve volné přírodě? A proč se mě na to vůbec ptají? Odpověděl jsem básničkou o několika slokách. Celou si ji už nepamatu-

ji, ale někde bych ji asi našel: *Na základě žádosti spolku AVES, vypustíte sýčka za ves, sýček si v kleci křídla mlátí, tak ať se do lesa vrátí...*

Básničku jsme odeslali a já si potom říkal, to bude průšvih. Nic se nedělo. Po nějakém čase nám přišlo, že s vypuštěním sýčka nesouhlasí ochránci přírody a vyřizoval to referent Sýkora. Dodnes nevím, jak chudák sýček dopadl. Napadají mě i další příběhy, třeba jak jsem s místostarostou hasil popelnici nebo jak jsme řešili kokrhajícího kohouta, ale to zas někdy příště.

*Zdeňk Kofent
starosta obce Družec*

Družec je obec ve středních Čechách, necelých 7 km jihozápadně od Kladna. Má rozlohu 7,12 km² a žije zde přibližně 1100 obyvatel. Ke Družci patří také samota Motlovna. Obec má základní školu 1. stupně, působí zde fotbalový oddíl Sokol Družec.

Ke vzhledu těla i duše

V poslední době se v sociálních médiích rojí nejrůznější texty o zastoupení žen v politice, o harašení všeho druhu namířenému proti ženám, proti menšinám atd., o přiznání a nepřiznání utrpení a ubližování – fyzickém i psychickém. Na stole tu máme zatloutkání, zlehčování, zesměšňování a bagatelizace problému, ale také přehánění, překrucování a zneužívání situace v rámci politického boje.

Řečeno již bylo mnohé a tak chci na tu, bohužel leckdy nevábně zasmrádající hromadu, také něco přiohnut. Má připomínka se týká ataků na téma vzhledu.

Anglicky to má takový hezký výraz „body shaming“ neboli zostuzování těla (a samozřejmě vizáže obecně). Se zájmem si pročítám komentáře na Twitteru i na Facebooku ve své sociální bublině složené spíše ze vzdělaných a liberálně založených osob všech ras a pohlaví a žasnu a nestačím se divit. Nikdy jsem si vlastně nevšimla, kolik je tu uštěpačných poznámek, ironických vtípků a někdy i dost nenávisťných osočujících hlášek komentujících něčí vzhled, figuru, mastné vlasy, ve-

ry retro oděv... stačí na to jen trochu zaměřit pozornost. Schválně si to taky zkuste.

Naše společnost se stále více vizualizuje, hledíme na sebe kriticky ostřížím zrakem hodným nejméně Anny Wintour, ale neposloucháme se. Kladívko netluče na koválinku, bubínky jsou popraskané. První dojem prý bývá nejdůležitější, jenže čím více mi přibývají letokruhy, tím více je mi jasné, že člověk se podle obalu opravdu soudit nedá a omyly s tím spojené bývají obvykle smutné a nesnadno napravitelné. A tím se dostávám k jádru pudla, což je mimochodem idiom, který jsem nikdy nepochopila: Jakékoli, opakuji JAKÉKOLI, komentáře ze strany mužů i žen, týkající se věku („Ty jo, ta už má vrásky jak Macocha, o co se to jako ještě snaží?“), kulatosti tvarů („Vidělas', jakou má prdel/panděro?“), předností („Ta je teda má...“ plus úchylný uchecht), a také výšky („Koukej na něj, ten má jasnej napoleonskej komplex...“) na úkor veřejně činných osob (a samozřejmě i kohokoli jiného) prostě nejsou patřičné, ba naopak jsou nevýslovně trapné, nezaplněné a ve slušné společnosti by měly nejvíc zesměšnit samotného „komentátora“.

Zaslechnout takovou poznámku osobně v kuloárech zastupitelstva, porady nebo prostě jen v tramvaji je dost nepříjemný zážitek. Ovšem ještě horší je, když se nebohá komentovaná osoba ocitne v televizním vysílání. Ona totiž televize neuvěřitelným způsobem zvětšuje a nadýmá a každý, kdo není muší váhy se sklony k anorexii, prostě vypadá jinak než ve skutečnosti. Mnohem, mnohem hůře.

Budu-li konkrétní – pokud jde o naše ministryně, všechny jsou to baculky... a upřímně, je mi to putna. Jejich vzhled opravdu NENÍ a NEMĚL BY BÝT tématem. Popravdě, eufemisticky řečeno, mám nezměrné výhrady ke každé z nich, ale ne kvůli jejich postavám a tvářím. Zajímají mě jejich názory, myšlenky a především výsledky jejich práce, ne faldíky nebo šaty ála design pytel ze sekáče. A ano, měly by být upravené, mluvit spisovně, chovat se slušně a vypadat jako ladies – a klidně jako pěkné dámy krev a mlíko. Tak ať. Nejsme každá podvyživená Twiggy a občas si holt taky dáme pivo a bábovku a po práci (i té politické) upalujeme domů vyndat myčku, sušičku, zalít kytky na zahradě atd. Totéž platí o chlapech – moc Bradů Pittů jsem mezi poslanci ani jinými politiky neviděla (až na pár výjimek), sorry jako pánové. Taky leckdy dorazíte na jednání v montérkách se šmírem na rukou, upocení z fotbalu nebo skoro do půl těla ze zahrady. A zatímco my holky se snažíme s menším či větším úspěchem načančat, abychom si připadaly elegantně, po setkání s realitou na poradě bychom si někdy nepřály nic jiného než kombinovaný slepecký covid, abychom ideálně nic neviděly ani necítily.

Takže, prosím, nehledme na ty druhé optikou redaktorů lifestylových časopisů, přestaňte pořád soudit a stavět před módní a fitness tribunál ostatní. Raději se podívejme do nejbližšího zrcadla a uklidme si nejprve UVNITŘ sami v sobě, protože tam se občas najde ten největší bordel, byť naše vnější tělesná schránka může vykazovat efekt čirého luxusu a křišťálové dokonalosti.

Mgr. Lucie Potůčková
starostka městyse Mladé Buky

Legalizovaný odlov holubů v centru města – průlomové rozhodnutí

Téměř každé centrum města v České republice se potýká po mnoho let s fenoménem „zdivočelý holub skalní (Colomba livia domestica)“. Hejna holubů jsou skutečnou metlou pro údržbu historických členitých staveb, protože se na nich shromažďují a také na nich nocují nebo hnízdí. Agresivní trus, ale i peří silně znečišťuje střechy, zanáší okapy, trus se nadměrně vyskytuje i v širokém okolí na městských dlažbách náměstí, na kašnách a vodních prvcích i na chodnících a vozovkách v okolních ulicích. Pohybem osob a cíle dopravy potom částice trusu víří i v ovzduší. Z tohoto důvodu jsou přemnožená hejna holubů velice nebezpečným zdrojem nákazy různých nakažlivých chorob, přenosných i na člověka. V centrech měst se vždy pohybuje mnoho osob, často i malých dětí. Historické památky jsou holubím trusem soustavně ničeny a jejich opravy jsou velmi nákladné.

Klecový odchyt holubů je dost drahý a bohužel celkem neefektivní. Holub totiž běžně hnízdí a vyvádí potomky čtyřikrát do roka, takže tento způsob snižování populace hejna je vlastně nekonečný a spíše dobrým

a snadným byznysem pro odchytovou firmu. Trávení holubů je striktně zakázáno. Nasazování dravých ptáků je také sázka do loterie, protože v rušném centru většího sídla se páru dravců většinou nelíbí, je vysoké riziko, že se odstěhují. A hejna holubů pak menší dravce ignorují, zvyknou si na ně. Instalace zábran proti hnízdění a seďání holubů na členitých historických památkách je abnormálně drahá a opravy zábran jsou ve výškách těžko realizovatelné.

Proto se město Chlumec nad Cidlinou po čtyři roky snažilo získat povolení na odlov holubiho hejna v centru města střelnými zbraněmi. Naše iniciativa narážela opakovaně na alibistická vyjádření opatrných úředníků a vše končilo jako sekýra ve špalvu. Opatrníci se odvolávali na neblahou zkušenost z města Český Brod, kdy před několika lety zde byl jeden pokus o odlov holubů v centru partou střelců s brokovými zbraněmi. Akce se tehdy účastnily i televizní

štáby a samozřejmě parta jakýchsi ochránců zvířat, kteří zde excelovali před obrazovkami. Ty někdy osobně nazývám ekoteroristy. Tedy celkem dokonalé fiasko. Úřednické aparáty se proto odvolávaly nadále na bezpečnost osob, na zákon o ochraně zvířat apod. V Chlumci nad Cidlinou vše vygradovalo v březnu roku 2021. Tehdy se totiž město dostalo do ochranného (nikoliv pouze dozorového pásma) s ptačí chřipkou. Kdejaké babičky jsme počítali slepice v malochovech a hrozilo, že budou utraceny tisíce chovných ptáků včetně papoušků, ale spokojeného 300hlavého hejna

na kostele v centru se to jakoby netýkalo. Nepomohla ani intervence u Státní veterinární správy ČR. Do toho jsme dostali alibistická vyjádření z Ministerstva vnitra z Policejního prezidia a příslušného odboru Ministerstva zemědělství, že odstřel holubů v intravilánu obce nedoporučují.

A přesto nastalo ono slavné VENI, VINI, VICI. Inspirovali jsme se v městě Poděbrady, kde příslušný odbor životního prostředí povolil odstřel v intravilánu obce – pod mostem přes Labe. Na tomto odboru jsme vysvětlili všechny naše pohnutky a sdělili svoji následující představu: **odlov bude prováděn střelbou z větrovky vybavenou nočním viděním a optikou, v nočních hodinách, za dozoru městské policie a s vyrozuměním obvodního oddě-**

lení PČR. Odlov provede specializovaná firma, vybavená potřebnými certifikáty a povoleními. Součástí odlovu bude i následné sesbírání a likvidace usmrcených jedinců odbornou firmou. Odlov nebude prováděn u hnízdicích holubů. Odlov holubů bude proveden po souhlasném vyjádření vlastníků nemovitostí, na nichž bude úkon prováděn.

Díky pochopení úředníků, kteří díkybohu použili zdravý selský rozum, město Chlumec nad Cidlinou obdrželo dne 19. a 20. 5. 2021 kladná závazná stanoviska z Magistrátu města Hradec Králové, odboru životního prostředí, z úseku ochrany a přírody a z úseku státní správy myslivosti s platností tři kalendářní roky. Odborná firma Pest-
Corp, s. r. o., již úkony průběžně podle ob-

jednávky provádí a během pěti dnů bylo usmrceno již 150 kusů zdivočelých holubů. Odlov úspěšně pokračuje. Tento způsob likvidace holubího hejna je několikanásobně účinnější a také levnější než problematický klecový odchyt.

Na požádání jakéhokoliv kolegy z jiných měst vám rádi poskytneme přesný mustr povolení, kterým disponujeme, pro jednání na vašich příslušných odborech, pro jejich inspiraci k odvaze. Přeji z města, kde sedláci dopadli velmi bídne, dobrý lov! Nyní zde konečně bídne dopadá škodlivé holubí hejno, které se rychle odbírá do věčných lovišť.

*Ing. Miroslav Uchytíl
starosta města Chlumec nad Cidlinou,
kde se ještě smí zpívat a hrát*

Humoreska tajemnická

Tento subtilní, ale přes-
to úsměvný příběh spadá
do doby před listopadový-
mi společenskými změnami
a chci v něm vzpomenout
na svého někdejšího kole-
gu tajemníka Václava Ja-
nouška z Ouřtic. Nutno po-
dotknout, že v té době ne-
byl tajemník profesionálem,
ale také osobou, která byla
volena. Václav byl „jawač“
a s odstupem času lze říci,
že typický člověk z lidu. Byl upřímný, někdy
až až a nebál se zařvat. Měl rád i příslověč-
nou skleničku, ale ruku na srdce, kdo ne, ať
hodí kamenem.

Naším zaměstnancem byl i pověstný Hon-
za, absolvent desetiletého školení ve třetí
nápravné skupině. Ale o něm tento příběh
není. Týká se úředního šimla, který veli-
ce rád řehtá napříč všemi společenskými
formacemi, bez ohledu na datum i vzdě-
lání zúčastněných. Takže jednoho dne
přišel dopis od vězeňské správy ve Valdi-
cích. Václav rozlepil obálku, uchopil listi-
nu a hodnou chvíli upřeně a beze slova
zíral do textu. Pak zvedl hlavu a zahlaholil:

*„Jendo, pojď se podívat, to
jsou ale č...“ a na celý úřad
pronesl to specifické slovo
z argotslovníku jazyka čes-
kého, které jasně specifiku-
je to, co si o pisatelích do-
tyčný jednoznačně a bez
skrupulí myslí. Stálo tam to-
tiž asi toto: „Váš zaměstna-
nec Jan Š. jest pro svoji pří-
slovečnou pracovní nekázeň
dlužen našemu nápravně-
výchovnému zařízení X KČ.“*

*Srážejte je mu ze mzdy a pravidelně posílejte
ve prospěch našeho
účtu“.* Václav celou
věc vyřešil s citem
sobě vlastním. Re-
zolutně pravil, že
si jde dát panáka
a co jim potom na-
píše, to si opravdu
za klobouk neda-
jí. A tak se i stalo.
Text onoho dopisu
si po více než třice-
ti letech pamatu-
ji naprosto přesně.
Cituji: „Vážení sou-

*druzi, jestliže jste nedonutili jmenovaného
pracovat ve třetí nápravně-výchovné sku-
pině, nechtějte to od národního výboru.
S pozdravem čest práci Janoušek Václav –
tajemník.“*

Účinek byl naprosto dokonalý, protože dal-
ší replika od jmenované instituce již žádná
nepřišla. Návdavkem dodávám, že se ani
Václav z mého srdce po tolika letech nevy-
tratil. Zkrátka parták a humorista.

*Ing. Jan Slabý
emeritní starosta města Neveklova*

ESO plánuje podzim

Tým expertů a lektorů projektu „Efektivní správa obcí“ (ESO) na svém webu www.projekteso.cz v sekci ON-LINE KURZY postupně zveřejňuje nabídku vzdělávacích akcí na třetí čtvrtletí letošního roku. Opět je tematicky velmi pestrá, obsahuje jak osvědčené „hity“, tak novinkové kurzy a webináře.

Premiérově se v nabídce projektu ESO na podzim objeví cyklus tříhodinových webinářů „Páteční rendez-vous s kontrolním řádem“ zaměřených na dílčí problémy aplikace kontrolního řádu v podmínkách územních samosprávných celků. Zájemci si mohou vybrat jedno z témat (pojem kontroly a její zahájení, osoby podílející se na kontrole, protokol o kontrole, zákon o kontrole ve vazbě na správní řád) nebo absolvovat celý cyklus.

Pokračovat bude úspěšný cyklus webinářů „Páteční matiné se správním řádem“. V jeho rámci se budeme věnovat nejen obecnějším tématům (např. odvolání, dokazování, aktuální judikatura, neformální správní řízení), ale také aplikaci správního řádu při výkonu konkrétních správních činností (např. matriky a státní občanství, odpadové hospodářství, přestupky v oblasti silničního provozu).

Počítáme také s realizací kurzů z cyklu „Správní řád od A do Z“: Agenda oprávněných úředních osob, Doručování, Judikatura v praxi územních samosprávných celků, Opravné prostředky, Rozhodnutí, Vady řízení. Všechny jsou akreditované Ministerstvem vnitra dle zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků. Z hlediska zachování dostatečné efektivní výuky budou tyto on-line kurzy realizovány vždy ve dvou dnech (dopoledne od 9:00 do 12:30 hod.).

Z novinek bychom rádi upozornili na kurz „Právní a správní minimum pro zaměstnance územních samosprávných celků“. Dále chystáme např. krátké webináře zaměřené na aplikaci češtiny v úřední a právní praxi, webinář věnovaný vymáhání nedoplatků na místních poplatcích nebo pokračování kurzu „Elektronizace ve veřejné správě“.

Nabídka kurzů

3. 9. 2021	Páteční matiné se správním řádem: Aktuální judikatura ke správnímu řádu
7. a 14. 9. 2021	Správní řád od A do Z – Judikatura v praxi územních samosprávných celků
14. 9. 2021	Interní předpisy obce
14. a 30. 9. 2021	Elektronizace veřejné správy
17. 9. 2021	Páteční matiné se správním řádem: Odvolání
21. a 23. 9. 2021	Místní poplatky v praxi obcí: Správa místních poplatků dle daňového řádu – zvláštní část
21. a 23. 9. 2021	Úvod do práva pro nepravvníky
23. a 30. 9. 2021	Stavební zákon v praxi územních samosprávných celků
27. 9. 2021	Excel pro pokročilé
1. 10. 2021	Páteční matiné se správním řádem: Neformální správní řízení
5. 10. 2021	Právní a správní minimum pro zaměstnance územních samosprávných celků
8. 10. 2021	Páteční rendez-vous s kontrolním řádem: Pojem kontroly a její zahájení
11. 10. 2021	Excel pro experty
12. a 19. 10. 2021	Agenda přestupků v podmínkách územních samosprávných celků
14. a 15. 10. 2021	Pracovně právní agenda obcí a úloha personalisty územního samosprávného celku
15. 10. 2021	Páteční matiné se správním řádem: Přestupky v oblasti silničního provozu
19. 10. 2021	Kontrolní řád v podmínkách územních samosprávných celků
19. a 21. 10. 2021	Správní řád od A do Z – Agenda oprávněných úředních osob
21. a 26. 10. 2021	Místní poplatky v praxi obcí – Zákon o místních poplatcích
21. 10. 2021	Úřední deska přehledně a v příkladech

Zeptali jsme se

Mgr. Jaroslav Šlechta
starosta obce Košíky

Jak vidíte vzdělávání v rámci projektu ESO v následujícím období? Co pro něj bude typické?

V rámci projektu ESO je velmi vyhledávané vzdělávání zejména úředníků veřejné správy, ale i jednotlivých zastupitelů obcí a měst. V současné době je nabízena široká škála vzdělávání převážně z důvodu pandemie on-line kurzy a e-learning. Z mého pohledu by bylo vhodné se ještě zaměřit na vzdělávání k novému zákonu o odpadech. Zde je nutné vyřešit započítání chalupářů jako jedna fyzická osoba do počtu obyvatel s trvalým pobytem. V následujícím období by bylo vhodné tuto vysokou latku vzdělávání minimálně udržet a postupně vzhledem ke komunálním volbám v příštím roce ještě více přizpůsobit menším obcím, protože předpokládám, že dojde k větší výměně zastupitelů jednotlivých obcí a měst. Rozhodující pro obce a města je finanční stránka, kdy v rámci projektu ESO ušetří nemalé finance na povinné vzdělávání úředníků.

Který konkrétní vzdělávací produkt (prezenční, on-line, e-learningový) byste Vy osobně doporučil cílové skupině (a proč)?

V současné době je způsob distančního vzdělávání (on-line a e-learning) přizpůsoben možnostem v rámci pandemie. Poptávka je však na prezenční formu vzdělávání. V rámci tohoto vzdělávání dochází ihned ke vzájemné výměně názorů na probírané téma, předávání zkušeností a informací z činnosti veřejné správy. Na základě svých zkušeností doporučuji tuto formu vzdělávání. Kde jinde si mohu předat informace a zkušenosti než vzájemným setkáváním a řešením mnohdy složitých situací, které se mnohdy nedají nastudovat.

Právní poradna v současné době funguje již třetím rokem a v databázi je přibližně 2900 dotazů a odpovědí. Připomínáme, že každá členská obec má možnost mít až 11 individuálních přístupů. Chod právní poradny hradí v rozsahu pěti dotazů ročně na každou členskou obec Svaz. Veškeré odpovědi jsou stále upravovány, odpovídají aktuální legislativě. Hledejte na www.poradnaproobce.cz nebo na stránkách Svazu www.smocr.cz. V průběhu roku 2019 zavedla také nové služby – byla propojena s texty právních předpisů a novinkou jsou také automatické dokumenty (zatím vzory několika obecně závazných vyhlášek, smluv a záměrů). Aktuálně Poradnu pro obce využívá více než 3000 obcí a dobrovolných svazků obcí.

Zeptali jste se...

Je právními předpisy stanoveno nějaké ochranné pásmo místní komunikace, případně v jaké vzdálenosti od vozovky? Je možné umisťovat v ochranném pásmu např. skládky materiálu či jiné předměty? Jedná se o komunikaci mimo zastavěné území obce.

Zákon o pozemních komunikacích definuje silniční ochranné pásmo mimo zastavěné území obce i pro místní komunikace, avšak pouze pro místní komunikace I. a II. třídy. V případě místních komunikací I. třídy je ochranné pásmo 50 m, v případě místní komunikace II. třídy je pak ochranné pásmo 15 m, v obou případech měřeno od osy vozovky nebo přilehlého jízdního pásu. Ochranné pásmo má vliv na umísťování a provozování reklamních zařízení, umísťování a provádění staveb, eventuálně provádění terénních úprav. Tyto všechny činnosti podléhají povolení silničního správního úřadu. Pokud by šlo o předměty nacházející se na hranici místní komunikace, může se rovněž jednat o pevnou překážku.

Občan požádal o zábor pozemku ve vlastnictví obce/ostatní komunikace-ostatní plocha pro instalaci schůdků k prodejnímu okénku na svém pozemku. Jedná se cca o 5 metrů čtverečních. Obec s tím nemá problém, ale jak dále správně zákonně postupovat?

Půjde-li o užívání této části obecního pozemku v délce alespoň 30 kalendářních dní, pak je zapotřebí zveřejnit záměr pronájmu nebo výpůjčky v závislosti na tom, zda bude obec požadovat úhradu (nájemné), či nikoliv (pak by se jednalo o výpůjčku). Záměr může být samozřejmě koncipován jako adresný (např. s uvedením důvodu pronájmu/výpůjčky). Následně by příslušnou smlouvu měla schválit rada obce, resp. starosta, není-li v obci rada volena. Schválení smlouvy si může vyhradit i zastupitelstvo obce. Zároveň je třeba zabývat se veřejnoprávní stránkou věci. Zábor (části) pozemku může podléhat jednak místnímu poplatku za užívání veřejného prostranství, má-li jej obec zaveden obecně závaznou vyhláškou, jednak je namístě posoudit, zda daná část pozemku není veřejně přístupnou účelovou komunikací, která by byla jako cesta využívána a umístěním schůdků by došlo v podstatě k umístění pevné překážky na tuto pozemní komunikaci (bez ohledu na to, zda jde o cestu pěší či pro jízdu vozidly). Sama evidence katastru nemovitostí však neznámá, že pozemek je reálně jako cesta, obzvláště jako veřejně přístupná účelová komunikace, využíván.

V obci máme občana s kolaudovanou nemovitostí bez přihlášek k trvalému pobytu. Při výzvě k platbě místního poplatku za odpad za rok 2021 odmítl zaplatit, při opakované výzvě již zaplatil, ale ještě jeden rok navíc zpětně, tj. r. 2020. Rok 2020 jsme naši chybou neupomínali a ani nevyzývali k platbě za předešlé roky.

Nemovitost má zkolaudovanou od r. 2014. Musíme zpětně vyžadovat platby za nezaplacené roky a za jak dlouho zpětně?

Ano, obec, resp. obecní úřad by měl vymáhat nezaplacené místní poplatky, a to postupem podle zákona o místních poplatcích a daňového řádu – tj. stanovit povinnost platebním výměrem a následně případně tento poplatek vymáhat exekučně, pokud nedošlo k jeho úhradě. Co se týká otázky, do kdy lze poplatek vyměřit, lze tak učinit 3 roky ode dne, kdy se poplatek stal splatným. Jinými slovy, pokud máte nastavenou splatnost k 31. březnu příslušného kalendářního roku, lze poplatek vyměřit maximálně do 3 let od této splatnosti (zároveň by k vyměření mělo dojít až po uplynutí příslušného poplatkového období, kdy bude postaveno najisto, že se např. poplatník neodstěhuje).

Obec I. stupně používá elektronickou spisovou službu. Musí vést také elektronickou spisovnu včetně elektronické skartace? Okresní archiv nám při kontrole vytkl, že elektronickou spisovnu nemáme, tudíž neděláme elektronickou skartaci.

Ano, používá-li obec elektronickou spisovou službu (eSSL), měla by skutečně být její součástí i elektronická spisovna včetně elektronické skartace.

Může neuvolněný starosta vést účetnictví obce jako OSVČ?

Vzhledem k tomu, že vedení účetnictví obce přesahuje rámec výkonu funkce starosty obce, je dle našeho názoru možné, aby neuvolněný starosta tuto činnost zastával.

Dále je třeba upozornit, že zastupitelstvo ve své vyhrazené pravomoci vyslovuje souhlas se vznikem pracovněprávního vztahu mezi obcí a členem zastupitelstva obce. Dané ustanovení se vztahuje na pracovní smlouvy, dohody o provedení práce a dohody o pracovní činnosti, tudíž nikoliv např. na smlouvy o dílo, příkazní smlouvy apod. Doporučujeme však i v tomto případě případnou smlouvu se starostou schválit v rámci zastupitelstva, byť nejde o zákonnou povinnost.

Na jaký orgán je možné se obrátit se stížností na rozhodnutí zastupitelstva obce?

Vzhledem k tomu, že zastupitelstvo obce je vrcholným orgánem obce a je odpovědné (z politického hlediska) jen občanům obce, je možné stížnosti na jeho rozhodování, nedochází-li jimi k porušení právních povinností zakládajících např. občanskoprávní či trestněprávní odpovědnost, adresovat pouze zastupitelstvu obce, např. na jeho veřejném zasedání.

odpovědi zpracovala KVB advokátní kancelář

Legislativa pod lupou aneb Co se teď řeší

S příchodem prázdninových měsíců jsme všichni zaznamenali zvýšenou intenzitu prací na všech frontách. Svaz se snažil připomínkovat a hájit zájmy svých členů tzv. o sto šest, někdy více, někdy méně zdařile. To se nedá nic dělat. Nicméně nyní jsme se soustředili – vyjma rekodifikace stavebního práva, kde jsme spíše napnutí jak strunky na houslích – na další dílčí novely, které mají význam pro města a obce. Takže, zase jen tak v krátkosti o tom, co se v posledních pár dnech a týdnech dělo v legislativním „průmyslu“.

Stavební zákon

Sousloví „rekodifikace stavebního práva“ už jako by se stalo takovou mantrou, avšak v mnoha ohledech s nejasným výhledem na přístav. V momentě, kdy je psán tento sloupek, je připravováno projednání v Senátu (senátní tisk č. 105 a změnový zákon je pod senátním tiskem č. 106). Takže... v příštím vydání uvidíme, tedy, spíše ještě před tím uvidíme i uslyšíme.

Zákon o odpovědnosti za přestupky

V případě tohoto zákona se blížíme do finálové rovinky v Poslanecké sněmovně – garanční výbor, jímž je Ústavně právní výbor, vydal dne 24. 6. 2021 své stanovisko a návrh novely zákona o odpovědnosti za přestupky směle míří do třetího čtení (se vši pravděpodobností v rámci 111. schůze Poslanecké sněmovny, která se koná od 7. 7. 2021). Doufejme hlavně ve vyřešení otázky kvalifikace oprávněné úřední osoby k projednávání přestupků.

Veřejné prospěšné společnosti bytové a výstavba dostupného bydlení

Náš milý a oblíbený sněmovní tisk č. 952 byl projednán ve Výboru pro sociální politiku a v garančním výboru, jímž je Výbor pro veřejnou správu a regionální rozvoj. Na obou výborech byl předkladateli toho-

to zákona předložen další komplexní pozměňující návrh a oba výbory vydaly souhlasná stanoviska. Tisk byl navržen na pořad 111. schůze. Řada našich připomínek nebyla vypořádána, ale hlavně není nikde a nikým garantováno, jak v souvislosti s touto právní úpravou bude financována již podfinancovaná sociální práce na obcích. Uvidíme, co bude dál.

A co DEPO?

Určitě jste o něm všichni slyšeli a pro ty, co nikoliv, ne, není to depo pro autobusy, ale naše milované DEPO alias zákon související s elektronizací postupů orgánů veřej-

né moci. V tomto případě se udělal na legislativním hracím poli velký kus práce a sněmovní tisk č. 756 byl již odhlasován, a co více, i podepsán prezidentem dne 18. června. Co v něm je a není, je na diplomovou práci a Komise pro informatiku už připravuje výstupy k tomuto, dalo by se říci, kodexu. A to výstupy takové, abychom i my, obyčejní smrtelníci, mohli strávit tu bohatou krmi tohoto právního předpisu. V podzimních měsících bychom rádi představili pár informačních bloků k tomuto zákonu i v rámci různých konferencí. Určitě budeme dále informovat, ale na prázdninové čtení to úplně není.

Myslivecká novela opět v nedohlednu

Anabáze, hojně diskutované a dlouho projednávané, novely mysliveckého zákona v Poslanecké sněmovně se o něco protáhne. Poslanci se během třetího čtení nedokázali dohodnout, zda o novele hlasovat, anebo ji vrátit do druhého čtení. Novela, která je legislativní reakcí na exponenciálně narůstající stavy zvěře, tak bude poslankyně a poslance doprovázet i během léta. V případě, že by se vrátila do druhého čtení, je naděje na její schválení do podzimních voleb takřka nulová. Uvidíme, zda se naši volení zástupci rozhodnou pro rychlou akci, anebo nechají ožehavé rozhodnutí o budoucí podobě národní myslivosti až příští Sněmovně. Každopádně, pokud horké teploty přetrvávají, nejspíše budeme myslivecké novele její uložení k ledu ještě závidět!

V době, kdy budete číst tyto řádky, už bude léto v plném proudu... sluníčko, koupání, venkovní sporty, grilování a vůbec různé veselosti spojené s prázdninami. A hlavně DOVOLENÉ. Čas, který si všichni plně po půlce tohoto šíleného roku zasloužíme. Nebudeme vás, naše milé čtenářky a čtenáře, tedy mučit tou paragrafovou náloží a přejeme krásné prožití volných chvil, plno super zážitků a pohody.

*Za Legislativní a právní sekci
Alena Klimtová ve spolupráci
s Claudií Varhol, Martinem Pikousem
a Tomášem Sobotou
(zpracováno ke dni 28. 6. 2021)*

Připomínkujeme

V červnu 2021 jsme připomínkovali především:

Návrh vyhlášky k provedení zákona o občanských průkazech a některých ustanovení zákona o cestovních dokladech a zákona o základních registrech

Předkládá Ministerstvo vnitra, na Svazu připomínkuje Alena Klimtová

Jedná se o prováděcí právní předpis k vládnímu návrhu zákona o občanských průkazech (sněmovní tisk 1043), který by měl s výjimkou několika ustanovení nabýt účinnosti 2. 8. 2021. Prováděcí právní předpis tak řeší zejména vzhled občanského průkazu, dočasného občanského průkazu a žádosti o vydání některého z uvedených druhů občanského průkazu, oblast využití a správy elektronické části občanského průkazu, oblast požadavků na data ukládaná do jednotlivých nosičů dat (strojově čitelné zóny, 2D kódu, kontaktního elektronického čipu a nosiče biometrických údajů) či oblast stanovení technických podmínek a postupu při pořizování a zpracování biometrických údajů. Současně s návrhem zákona o občanských průkazech je v Poslanecké sněmovně projednáván také vládní návrh zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o občanských průkazech (sněmovní tisk 1044). Svaz vznesl své připomínky zejména k samotnému procesu při pořizování snímání jednoho prstu z každé ruky žadatele o vydání občanského průkazu a k pořizování tzv. OFF žádostí.

Návrh vyhlášky, kterou se mění vyhlášky provádějící zákon o archivnictví a spisové službě

Předkládá Ministerstvo vnitra, na Svazu připomínkuje Alena Klimtová

Důvodem k novelizaci vyhlášky výše uvedené je zprovoznění nového informačního systému pro vedení evidence Národního archivního dědictví. Jedná se o informační systém nazvaný „IS PEvA II“ – „Evidence národního archivního dědictví na národním portálu“. Zprovoznění tohoto systému má za následek změnu postupů při vzniku (aktualizaci) druhotné a ústřední evidence Národního archivního dědictví. IS PEvA II je centrálně provozovaný informační systém veřejné správy s centrální databází a k aktualizaci dat, která tvoří druhotnou a ústřední evidenci Národního archivního dědictví, dochází průběžně v důsledku aktualizace základní evidence (on-line systém). Základní, druhotná a ústřední evidence Národního archivního dědictví je v IS PEvA II primárně chápána jako úroveň přístupu, kterou jednotlivé subjekty uvedené v zákoně č. 499/2004 Sb. k dané evidenci mají. Svaz k návrhu uplatnil připomínku k vložení nového odstavce 5 do § 16, který orgánům veřejné moci ukládá povinnost poskytovat uživateli služby výstupy digitální služby v otevřeném, a je-li to možné, též ve strojově čitelném formátu. Svaz upozornil, že uvedená ustanovení v sobě spojuje dvě procesně rozlišné věci a ustanovení je tak nepřehledné. Vyhodnocované dokumenty by měly nepochybně obsahovat textovou vrstvu, a to zejména z pohledu přístupnosti dokumentů pro osoby se specifickými potřebami, ale spojení s požadavkem na tzv. kontejnerové řešení a vkládání metadat v XML schématech, které je zdůvodněno snížením chybovosti v podatelkách, a tedy má smysl jen tam, kde se komunikuje mezi jednotlivými OVM, vytváří nepřehledné ustanovení. Svaz se rovněž neztotožnil s navrhaným termínem účinnosti od 1. 7. 2021 a navrhl odložení do stejného data roku 2022. Rovněž nesouhlasil s tím, že by nebyly spojeny s touto změnou žádné náklady a nad rámec návrhu se vyjádřil k nutnosti zajištění kyberbezpečnosti a k otázce spojování dokumentů – tzv. prioraci.

Návrh vyhlášky, kterou se mění vyhláška č. 281/2014 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz dětské skupiny do 12 dětí

Předkládá Ministerstvo práce a sociálních věcí, na Svazu připomínkuje Martin Pikous

MPSV v návaznosti na projednávanou novelu zákona o dětských skupinách, resp. nově jeslích, předložilo návrh vyhlášky provádějící některá zákonná ustanovení stanovující další podmínky provozu jeslí, a to zejména tzv. standardy kvality péče, výživové normy a minimální podmínky denního a umělého osvětlení. Velkou obavou doprovázející projednávání novely zákona byla úroveň nových minimálních standardů a potřebných stavebně-technických a provozních změn. Návrh vyhlášky obsahuje spíše mírnější z navržených kritérií, přesto bude pro některé dětské skupiny náročný a v určitém procentu povede k zániku současných zařízení. Před těmito dopady Svaz varoval. Návrh zákona se ve Sněmovně vrátil zpět do druhého čtení.

Program podpory malých prodejen na venkově „OBCHŮDEK 2021+“

Předkládá Ministerstvo průmyslu a obchodu, na Svazu připomínkuje Pavlína Toporská

Program je zaměřen na podporu podnikatelského prostředí v České republice zacílenou na obslužnost venkova. Příslušné kraje by podporu využily pro podporu malých venkovských prodejen v obcích do 1000 obyvatel, nebo v obcích do 3000 obyvatel, jejichž místní části mají méně než 1000 obyvatel. Svaz upozornil na některé formulační nedostatky a nejasnosti v návrhu programu. Požadoval, aby podpora byla poskytována předem, a nikoli ex post. Připomínka směřovala i k výši alokace, která je pro daný program nízká.

Strategie rozvoje cestovního ruchu (CR) České republiky 2021–2030

Předkládá Ministerstvo pro místní rozvoj, na Svazu připomínkuje Alena Klimtová

Strategie definuje věcný, procesní a finanční rámec pro udržitelný rozvoj cestovního ruchu. Její vznik je vázán na metodiku přípravy veřejných strategií participativním přístupem. Na strategii budou následně navazovat dvouleté/tříleté akční plány ke Strategii CR. Akční plán na roky 2022–2023 bude předložen na jednání vlády nejpozději do 31. 8. 2021. Strategie rozvíjí mezioborovou a meziresortní spolupráci, potřebu vyhodnocování přínosů a dopadů udržitelného CR i problematiku adaptace na změnu klimatu. Obsahuje pět základních prioritních okruhů: 1. Systém řízení a podpory CR; 2. Inovativní nabídka a zážitky; 3. Poptávka/Návštěvníci; 4. Výzkum, vývoj, monitoring, informace; 5. Lidé. Strategií, respektive všemi prioritami strategie, se prolíná důraz na udržitelnost, efektivitu, kvalitu, inovativní přístup a digitalizaci. Svaz k návrhu uplatnil několik připomínek, kupříkladu podnět k hlubšímu začlenění obcí do celého systému či návrh na upřesnění k závěrům prioritizace SWOT analýzy zejména ve vztahu k nejednoznačnému výkladu veřejné podpory a potřebě nastavení pravidel komunikace privátních služeb v rámci destinačního marketingu či zařazení industriální politiky. Většina uplatněných připomínek byla v rámci vypořádání akceptována či vysvětlena.

Akční plán ke Strategii rozvoje cestovního ruchu České republiky 2021–2030 na roky 2022–2023

Předkládá Ministerstvo pro místní rozvoj, na Svazu připomínkuje Alena Klimtová

Zpracování Akčního plánu vyplývá ze Strategie rozvoje cestovního ruchu České republiky 2021–2030 (dále jen „Strategie“) a Plánu nelegislativních úkolů vlády České republiky na rok 2021 (schváleno usnesením vlády ze dne 14. prosince 2020 č. 1315) a navazuje na Krizový akční plán cestovního ruchu v České republice 2020–2021. Pro první fázi implementace Strategie jsou zařazena opatření a aktivity přispívající k nastavení protikrizových opatření. Cílem je udržení nabídky CR a nastavení podmínek, které umožní postupný návrat výkonu odvětví k předkrizovým hodnotám, nicméně udržitelným a efektivním způsobem a dle možností s minimálními negativními dopady CR na kvalitu životního prostředí, stav kulturního dědictví a místní obyvatele. Akční plán zahrnuje 6 opatření, 13 aktivit a 33 dílčích aktivit. Svaz v rámci svých připomínek apeloval zejména na spolupráci s místní samosprávou na úrovni lokální destinace zejména v těch místech, kde žádná jiná lokální destinace nepůsobí. Většina uplatněných připomínek byla v rámci vypořádání akceptována či vysvětlena.

Dále jsme se zabývali následujícími právními normami:

U těchto návrhů právních předpisů nebyl zjištěn negativní dopad do činnosti měst a obcí.

- Zpráva o plnění Koncepce prevence a řešení problematiky bezdomovectví v České republice do roku 2020 za rok 2020
- Informace o plnění Národní strategie bezpečnosti silničního provozu za rok 2020
- Návrh vyhlášky, kterou se mění vyhláška č. 359/2011 Sb., o základním registru územní identifikace, adres a nemovitostí
- Návrh zákona o spolupráci České republiky s Evropským úřadem pro boj proti podvodům
- Návrh zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o spolupráci České republiky s Evropským úřadem pro boj proti podvodům

Výběr z judikatury Nejvyššího správního soudu

Pozemní komunikace:**povinnosti vlastníků a správců pozemních komunikací; přechodná úprava provozu na pozemních komunikacích umístěním dopravního značení**

I. Orgány veřejné moci a správci pozemních komunikací jsou povinni počínat si tak, aby jimi spravované pozemní komunikace mohly být v co největší míře využívány v souladu se svým zákonným účelem (§ 19 odst. 1 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích). Omezit užívání komunikace lze pouze v míře nezbytně nutné k dosažení cíle aprobovaného zákonem.

II. Vlastník či správce pozemní komunikace je povinen počínat si tak, aby případná omezení v možnostech jejího užívání minimalizoval jak z hledisek věcných (např. omezení hmotnosti vozidel či jejich nej-

vyšší povolené rychlosti), tak z hledisek časových. Pokud si tak nepočíná, lze jej k tomu přimět postupem podle § 41 odst. 2 zákona o pozemních komunikacích. III. Vlastník či správce pozemní komunikace zejména musí pečlivě vážit, zda je nezbytné omezit například vjezd vozidel nad určitou hmotnost, jestliže je daná komunikace právě takovými vozidly obvykle užívána. Je-li to rozumně možné, je třeba se takových omezení vyvarovat volbou méně invazivních prostředků, které dosáhnou téhož cíle (např. omezením nejvyšší povolené rychlosti či střídavým provozem). Především však je třeba uvážit, zda věcná omezení nelze minimalizovat okamžitým provizorním zajištěním bezpečnosti provozu [§ 9 odst. 2 písm. c) vyhlášky č. 104/1997 Sb., kterou se provádí zákon o pozemních komunikacích], a tak co

možná nejvíce zachovat standardní způsob využití pozemní komunikace.

(Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 12. 2020, čj. 2 As 65/2019-36)

Řízení před soudem: zrušení závazného stanoviska dotčeného orgánu

Úkon, jímž nadřízený orgán v přezkumném řízení podle § 149 odst. 6 správního řádu (od 1. 1. 2021 § 149 odst. 8 správního řádu) zrušil závazné stanovisko dotčeného orgánu, není rozhodnutím ve smyslu § 65 s. ř. s., a je proto ze soudního přezkumu vyloučen podle § 70 písm. a) s. ř. s. Žalobu proti takovému úkonu soud odmítne podle § 46 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 68 písm. d) s. ř. s. *(Podle rozsudku rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 12. 2020, čj. 2 As 8/2018-76)*

Správní řízení:**přezkum závazného stanoviska**

Ustanovení § 4 odst. 9 zák. č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění do 31. 12. 2020, nijak nedopadá na přezkoumání závazného stanoviska dotčeného orgánu při odvolání proti rozhodnutí podle stavebního zákona, jestliže proti závaznému stanovisku směřuje odvolací námitka. Přezkum závazného stanoviska v odvolacím řízení podle § 149 odst. 5 správního řádu není ustanovením § 4 odst. 9 zákona o územním plánování a stavebním řádu, jakkoliv dotčen či limitován.

(Podle rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 10. 12. 2020, čj. 55 A 34/2019-91)

Přestupky:**krajní nouze; úmyslné vyvolání nebezpečí**

Beztrestnost jednání v krajní nouzi [§ 2 odst. 2 písm. b) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, nyní § 24 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich] představuje výjimku z odpovědnosti za přestupek, kterou je nutno vykládat s ohledem na její podstatu a smysl. Pokud jednatel osoba se vznikem nebezpečné situace výslovně počítá a chce ji vyvolat (úmysl přímý), nebo je vznik nebezpečné situace vysoce pravděpodobný a jednatel osoba je srozuměna s tím, že tato situace nastane (úmysl ne-

přímý), nemůže se dovolat vyloučení protiprávnosti svého jednání, jež vedlo k odvrácení jí předtím úmyslně vyvolaného nebezpečí přímo hrozícího zájmu chráněnému zákonem, z důvodu krajní nouze. (Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 2. 2021, čj. 8 As 380/2018-31)

Provoz na pozemních komunikacích: osvědčení řidiče ve zkušební době podmíněně zastaveného trestního stíhání není důvod pro odpočet bodů

Osvědčí-li se řidič ve zkušební době podmíněně zastaveného trestního stíhání (§ 307 odst. 3, § 308 trestního řádu), není to důvodem pro odpočet bodů z bodového hodnocení řidiče podle § 123e odst. 2 písm. b) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích. (Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 2. 2021, čj. 1 As 174/2020-26)

Sociálně-právní ochrana dětí:**výpočet státního příspěvku na pobyt a péči**

Je-li státní příspěvek na pobyt a péči podle § 42g zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, poskytován za dítě, které nastoupilo do zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc v průběhu kalendářního měsíce, krátí se v kalendářním měsíci o tolik třicetin, kolik kalendářních dnů dítě strávilo mimo zařízení. Tato úprava se použije i v případě, že dítě na-

stoupí do zařízení v průběhu kalendářního měsíce, který má 31 dní.

(Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 2. 2021, čj. 2 Ads 273/2020-46)

Řízení před soudem:**přezkum opatření obecné povahy; Územní plánování: chráněný veřejný zájem**

I. Pravidlo přezkoumávání opatření obecné povahy podle skutkového a právního stavu ke dni jeho vydání (§ 101b odst. 3 s. ř. s.) dopadá i na stanoviska dotčených orgánů, a to z hlediska jak nutnosti jejich existence, tak jejich obsahu a formálních náležitostí.

II. Došlo-li v průběhu pořizování územního plánu ke změně právní úpravy pro její posouzení z hlediska některého z chráněných veřejných zájmů, musí pořizovatel ve spolupráci s příslušným dotčeným orgánem zajistit, že připravovaná územně plánovací dokumentace bude v souladu s právní úpravou účinnou ke dni jejího vydání.

III. Při posuzování přezkoumatelnosti napadeného územního plánu z hlediska dotčení některého z chráněných veřejných zájmů musí krajský soud přihlížet k obsahu celého napadeného opatření.

(Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2021, čj. 1 As 161/2019-56)

Zdroj: Sbírka rozhodnutí Nejvyššího správního soudu

Co nového ve Sbírce zákonů – červen 2021

- Vyhláška č. 202/2021 Sb., o lesní hospodářské evidenci**

Vyhláška o lesní hospodářské evidenci poskytuje lesnické praxi a státní správě lesů podrobný postup pro naplnění povinností stanovených v § 40 odst. 1 a 2 lesního zákona, kde se uvádí, že „Vlastník lesa je povinen vést lesní hospodářskou evidenci o plnění závazných ustanovení plánu a evidenci o provedené obnově lesa v jednotlivých porostech“ a „Souhrnné údaje evidencí předávat orgánu státní správy lesů vždy do konce března za uplynulý kalendářní rok“. Vyhláška nově upravuje vedení, obsahovou náplň a předávání souhrnných údajů lesní hospodářské evidence a evidence o provedené obnově lesa.

Vyhláška nabývá účinnosti dne 1. 1. 2022.

- Vyhláška č. 207/2021 Sb., o vyúčtování dodávek a souvisejících služeb v energetických odvětvích**

Energetický regulační úřad vydal novou vyhlášku o vyúčtování, která spotřebitelům kromě základního požadavku na vyhodno-

cení plateb za spotřebovanou energii nově přinese především jasnou informaci o tom, kdy končí jejich smlouva, kterou uzavřeli s dodavatelem energií. Nově vyhláška také zpřesňuje povinnost dodavatele, kdy vyúčtování zaslat.

Vyhláška nabývá účinnosti 1. 1. 2022

- Zákon č. 221/2021 Sb., o podpoře zahrádkářské činnosti (zahrádkářský zákon)**

Zákon upravuje zahrádkářskou činnost jako veřejně prospěšnou, přináší definici zahrádkářské činnosti, zahrádkářské osady, stanoví způsob přenechání pozemků k zahrádkářské činnosti, upravuje smlouvy o pachtu a nájmu pozemku pro zahrádkářskou činnost, jakož i působnost orgánů veřejné správy (Státní pozemkový úřad, obec, Ministerstvo zemědělství) při podpoře zahrádkářské činnosti.

Zákon nabývá účinnosti 1. 12. 2021

Pozn.: Většina jednání komisí i pracovních skupin probíhala kombinovanou formou, tedy někteří členové se na místo jednání dostavili osobně, někteří se připojovali vzdáleně.

Komise pro zahraniční spolupráci, 2. června 2021

Členové komise byli nejprve informováni o aktuálním stavu projednávání programů Interreg přeshraniční spolupráce – všech 5 programů (ČR-Polsko, Slovensko-ČR, Rakousko-ČR, Bavorsko-ČR, Sasko-ČR) se nachází v procesu přípravy/finalizace programových dokumentů a průběžně procházejí hodnocením SEA s plánovaným předložením na EK do konce r. 2021. Na evropské úrovni by nařízení měla být schválena v průběhu června.

Další informace se týkala vyjednávání ohledně Fondu malých projektů – současný návrh EK spočívá v omezení administrovat Fond pouze jedním příjemcem, v případě ČR to znamená hlavně prostřednictvím Evropských seskupení pro územní spolupráci

(ESÚS). To může výrazně ohrozit včasnost zahájení implementace a princip decentralizovaného řízení těchto programů (požadavek mít jeden FMP na celou CZ-Saskou hranici). K tématu proběhla širší diskuse.

Aktuální informace byly podány také k dalším evropským programům 2021–2027 (EÚS, Přímo řízené programy) a k možnosti zapojení Svazu do konference o budoucnosti Evropy. Cílem konference je zapojit co nejširší evropskou veřejnost do debat o budoucím směřování EU, a to formou diskusí na evropské, národní i regionální úrovni k široké varietě témat. Záměrem této iniciativy je přenést výstupy z debat na úroveň evropských institucí a promítnout je do konkrétních návrhů spojených s reformou fungování a politik EU. Výstupy by měly být zveřejněné v rámci francouzského předsednictví v EU, avšak není vyloučené, že to bude až během českého předsednictví v 2. polovině roku 2022. V kontextu blížícího se českého předsednictví se disku-

tovalo také o tom, jak by se měly zapojit české samosprávy (semináře, konference, kulturní akce atd.).

Představen byl projektový záměr ZMOS-V4, do kterého by měl být zapojen i Svaz. V případě úspěšného vyhodnocení žádosti o grant by se měl projekt realizovat v letech 2022–2023. Je zaměřený na výměnu zkušeností mezi samosprávami přeshraničních regionů v oblastech, jako jsou smart přístupy, energetické úspory, kultura a cestovní ruch na místní úrovni apod. Výstupem budou 4 workshopy konané v každé zapojené zemi a sborník příkladů dobré praxe ve výše zmíněných oblastech.

Regionální komise, 4. června 2021

Úvodní informace se týkala nastavení národních dotačních titulů. Návrh nastavení těchto titulů zpracovala Kancelář Svazu s členy příslušných komisí. Členové komise uplatnili několik připomínek – je třeba klást důraz na podporu projektové přípravy obcí a měst – první vlny jsou již u dotačních titulů SFŽP, zdůraznit důležitost role dobrovolných svazků obcí jako potenciálních realizátorů infrastrukturních projektů v území, vzhledem k finanční náročnosti doporučili dvoukolové hodnocení žádostí, dále doporučili synchronizovat podporu komplexních infrastrukturních projektů, které zahrnují více investic, dbát na stabilitu systému dotací a digitalizovat systém národních dotačních titulů.

Následná informace se týkala přípravy programového období 2021–2027 a dalších programů (Modernizační fond, Národní plán obnovy – NPO). Z NPO zbylo na obce minimum opatření, vypadla komponenta 4.1 Systémová podpora veřejných investic, která počítala s podporou projektové přípravy obcí a měst, a velmi redukována z pohledu obcí je i oblast dopravy. Upozorněno bylo také na dokument Územní dimenze operačních programů, který nebude pro jednotlivé řídicí orgány povinný, a lze jen doufat, že bude při nastavování výzev respektován.

Následovaly zprávy o stavu realizace svazových projektů a zpráva o vzniku a zaměření dvou nových pracovních skupin – PS pro udržitelný rozvoj a PS venkov, zemědělství, lesnictví.

Pracovní skupina obcí II. typu, 8. června 2021

Hlavním tématem jednání byla ochrana center obcí před holubou a sdílení dobré praxe. Předseda pracovní skupiny a starosta města Chlumec nad Cidlinou sdělil, s jakými problémy se u nich potýkali v tomto ohledu včetně infikování ptáčích chřipkou, potřebnosti spolupráce se Státní veterinární správou a dalšími a jak se jim povedlo situaci vyřešit. Podrobnosti naleznete v tomto vydání měsíčníku na str. 25, 26. Poté byla pozornost věnována diskusi na téma rekodifikace stavebního práva a posledních událostí v tomto směru. Pracovní skupina se rovněž věnovala otázce odpadového hospodářství a s tím souvisejícímu problému hlášení, resp. nehlášení, trvalého pobytu u osob – cizinců. Zmíněno bylo závěrem postavení obcí II. typu a nastavení jejich kompetencí s ohledem na navrhované změny v nastavení stavebních úřadů.

Komise pro kulturu a cestovní ruch, 10. června 2021

Komise přivítala jako hosta výkonnou ředitelku Českého výboru ICOM Lehmannovou a zástupce z řad Asociace krajů. Hlavním tématem jednání tedy bylo představení postavení Českého výboru ICOM a plánování Generální konference ICOM v roce 2022, jež se bude konat v Praze a poté parciálně v různých částech České republiky. Předmětem jednání byla i možnost účasti a dalšího zapojení měst a obcí. Hlavním sloganem Generální konference ICOM je motto: „Power of Museums“. A musíme si přiznat, že muzea a galerie mají pro zachování historie a další rozvoj společnosti vskutku neuvěřitelnou moc. Byly představeny výhody členství pro muzejní a galerijní subjekty a možnosti dalšího rozvoje a vzdělávání. Jednoznačným tématem však bylo letošní plánované sympozium, jež předchází Generální konferenci ICOM, a Generální konference samotná. Z jednání vyzněla podpora komise pro tuto aktivitu s tím, že naše země má v tomto směru mnohé co nabídnout, neboť naše muzejní i galerijní sbírky jsou velice obsáhlé, zachovalé a cenné. Dalšími body programu pak byly možnosti, jež by mohl skýtát Národní plán obnovy, a problematiky základních uměleckých škol. Komise se shodla na nutnosti řešení otázky základních uměleckých škol a jejich podpory a udržitelnosti této podpory, k čemuž bude činit další potřebné kroky.

Komise životního prostředí a energetiky, 10. června 2021

Jednání bylo zahájeno za účasti zástupců Komise Rady Asociace krajů pro životní prostředí a energetiku. Právě vzájemná spolupráce obou komisí tvořila na programu bod č.1. Členové komise se dohodli na rámci vzájemné spolupráce a nastínili oblasti, v nichž by chtěli kooperaci rozvinout. Další položkou programu byla otázka kácení dřevin. Obce a města zřetelně vnímají úlohu, kterou zeleň v krajině sehrává. Jako majitelé vodovodních a kanalizačních sítí se ovšem leckdy dostávají do situací, kdy musí pečlivě zvažovat mezi ochranou vegetace a bezproblémovým provozem inženýrských sítí. Diskuze nad legislativní úpravou, vzájemná výměna zkušeností a úvahy nad řešením dlouhodobých problémů, to vše se objevilo v rámci jednání o tomto bodu. Komise se věnovala i otázce mysliveckého zákona. Města a obce jsou vlastníky rozsáhlých lesních pozemků a otázka regulace zvěře se jich přímo dotýká. Vzhledem k poslednímu vývoji při projednávání novely mysliveckého zákona nezbyvá než situaci pouze bedlivě sledovat, v nejbližší době se totiž očekávané novelizace zřejmě nedočkáme. Evergreenem jednání zůstala odpadová legislativa. Obce stále trápí mj. problematika poplatků za odpady, zejména ve vztahu k rekreačním nemovitostem.

Komora obcí, 11. června 2021, Praha

Komora obcí projednala podkladové materiály určené na červnové zasedání Předsednictva Svazu. Z oblasti legislativy se věnovala zejména stavebnímu zákonu, který byl schválen Poslaneckou sněmovnou a nyní bude projednáván Senátem. Odsouhlasená verze zákona odebírá obcím I. typu kompetenci kácet dřeviny, což je z jejich strany vnímáno velmi nešťastně. Rovněž bylo znovu upozorněno na vysoké náklady, které bude zřízení Nejvyššího

stavebního úřadu obnášet. Pozornost byla dále zaměřena na oblast nové odpadové legislativy, s níž je pro obce spojena také řada problémů, zejména pak v obcích s rekreačními objekty, které občané v době pandemie hojně navštěvovali. V další části jednání ředitelka Sekce regionálního rozvoje a zahraničních vztahů Monika Štěpánová informovala členy Komory o novém programovém období 2021–2027 a připravovaných operačních programech pro obce.

Kontrolní výbor, 15. června 2021, Praha

Členové Kontrolního výboru projednali podkladové materiály na 36. zasedání Předsednictva Svazu. Výkonná ředitelka Radka Vladyková informovala o pracovních cestách po dobrovolných svazcích obcí, které byly zapojeny do svazového projektu CSS. V rámci těchto cest informuje nečlenské obce o možnosti vstoupit do Svazu. Dále byla vedena diskuse o úhradě některých služeb, jako například právní poradny, malými obcemi. Ke zprávě o hospodaření k 31. březnu 2021 předseda Výboru Michal Maják sdělil, že Kance-

lář Svazu zajišťuje výborné čerpání. Ředitelka Ekonomické sekce Dominika Jadrná doplnila, že počátkem roku se z důvodů covidových opatření zrušilo mnoho aktivit, a také tím došlo k nižšímu čerpání. Faktury za členské příspěvky pro rok 2021 byly zaslány elektronicky, čímž se ušetřilo za poštovné. Krajská setkání se v letošním roce konala on-line – přesto byla na velmi vysoké úrovni. V následujících měsících se očekávají již jen výdaje.

Členové Výboru dále přijali informace o realizovaných projektech Svazu a o přípravě nového programového období, tradičně se hovořilo rovněž o aktuální legislativě.

Pracovní skupina pro dobrovolné svazky obcí, 16. června 2021

Svaz se v březnu tohoto roku rozloučil s úspěšným projektem Centra společných služeb (CSS), který posiloval efektivní meziobecní spolupráci na bázi dobrovolných svazků obcí (DSO). Se zapojenými svazky a obcemi ale neztrácíme kontakt. Chceme dál pomáhat svazkům i jejich obcím v území a reprezentovat jejich zájmy a potřeby vůči státním institucím, sdílet příklady dobré praxe. Na těchto záměrech se shodla na svém prvním zasedání nová pracovní skupina, která chce na spolupráci v rámci projektu CSS volně navázat.

Pracovní skupina pověřenců DPO, 17. června 2021

Pracovní skupina pověřenců DPO na svém posledním zasedání věnovala pozornost v poslední době tolik zmiňované otázce e-Identity. Hosty pracovní skupiny byli Josef Knotek ze Správy základních registrů a Ondřej Veleta, zástupce bankovního sektoru. Úvodem byla vysvětlena otázka Národního bodu pro identifikaci a autentizaci (NIA) a jeho rozdělení. Byly detailně představeny státní poskytované identity (NIA ID, Mobilní klíč eGovernmentu, eObčanka) a soukromoprávní prostředky (např. Moje ID, I.CA či BankID). Kromě českých byly krátce představeny i mezinárodní brány, např. v Belgii, Německu, Estonsku, Itálii a další. Bylo upozorněno na datum 1. 1. 2021, kdy došlo k připojení jednotlivých bank. Zmíněna byla i otázka Portálu občana a způsob přihlášení přes NIA. K NIA byly zmíněny výhody jejího využití při připojení např. k Portálu občana, dotačnímu programu covid, mýtnému, Očkovacímu certifikátu či SÚKL – e-receptu. Detailně bylo popsáno oba hosty, jak dochází k přihlášení a jak lze spravovat osobní nastavení v portálu včetně udělování a odvolávání poskytnutého souhlasu k nakládání s osobními údaji, jejich tok a nakládání s nimi. Rovněž bylo diskutováno zabezpečení před možností zneužití dat. Mezi dalšími diskutovanými tématy mimo hlavní téma bylo i navázání spolupráce s dalšími subjekty v oblasti ochrany osobních údajů a informace o posledních stanoviscích Úřadu na ochranu osobních údajů.

Školská komise, 21. června 2021

Tradiční každoroční společné zasedání Školské komise Svazu, Pracovní skupiny pro školství Sdružení místních samospráv, MŠMT a České školní inspekce (ČŠI). Tématem byly samozřejmě dopady pandemie na školství, ale také rozjišťující se projekt tzv.

středního článku, který by měl poskytnout školám metodickou a administrativní podporu, pomoci zejména ředitelům zbavit se přebytečné administrativy a uvolnit jim ruce, aby se mohli naplno věnovat kvalitě výuky. Pilotáž středního článku, která nyní začíná v okresech Svitavy a Semily, představila vedoucí nového oddělení podpory škol na Ministerstvu školství Martina Běťáková. Na tvorbě středního článku intenzivně spolupracuje i Svaz zejména prostřednictvím sta-

rosty města Svitavy a předsedy Školské komise Svazu Davida Šimka. Dalším důležitým tématem jednání bylo také odměňování ředitelů nebo školovné, u něhož dlouhodobě apelujeme na větší volnost zřizovatelů při stanovení jeho výše.

Pracovní skupina pro udržitelný rozvoj, 23. června 2021

Jednání pracovní skupiny se tentokrát uskutečnilo kombinovanou formou – prezenčně v Jihlavě s možností připojit se on-line. Hlavním tématem setkání bylo vyhodnocování dat pro aktivní správu města (zdroje, interpretace a implementace dat) se zaměřením na sociodemografické a ekonomické údaje, majetkové mapy, management majetku a celkově na kvalitu, dostupnost a využívání dat samosprávami.

Hosty jednání byli Jan Jaroš, vedoucí Ekonomického odboru, a Jaroslav Škrobák, vedoucí oddělení GIS z Magistrátu města Jihlavy. Představili způsob, jakým Jihlava pracuje s dostupnými daty:

jednak Analýzu mobility obyvatel a návštěvníků Jihlavy a dále Finanční analýzu pro urbánní ekonomii, s cílem získat komplexní informace o pohybu osob, hospodaření a majetku města za účelem budoucího směřování v oblasti ekonomiky a udržitelného rozvoje. Město zpracovalo investiční plán do roku 2030, metodiku pro schvalování nových investičních projektů, byla vytvořena finanční analýza s vazbou na GIS. Je velmi důležité například plánované investice hodnotit i z hlediska udržitelného rozvoje a toho, jak do budoucna zatíží rozpočet města. Obecně je trendem postupně utlumovat výstavbu „na zelené louce“ a místo toho například lépe využít stávající objekty a infrastrukturu. Obce, které lákají investory k výstavbě rodinných domů, by si měly předem dobře spočítat, jak tyto zastavěné zóny v budoucnu zatíží jejich rozpočty a zda budou mít dostatek prostředků na jejich údržbu, vybudování infrastruktury či zajištění služeb pro nové obyvatele. V diskusi dále zazněla výzva, aby Svaz o problematice udržitelného přístupu (nejen) k rozpočtům obcí a územnímu plánování co nejvíce informoval, využil své role respektované národní asociace místních samospráv a podpořil tak informovanost a připravenost svých členů na budoucí vývoj.

Dopravní komise, 23. června 2021

Hosty jednání byli zástupci Správy železnic, kteří představili aktuální stav příprav vysokorychlostních tratí (VRT), viz str. 14. Zaměřili jsme se zejména na komunikaci s dotčenými obcemi. Komise také projednala výzvu místostarosty Chrudimi k boji proti nelegální reklamě v obcích. Neblahou zkušenost s některými bezohlednými reklamními společnostmi má asi většina starostů. Svaz se bude věnovat stavu legislativy a možným změnám, které by tento boj obcím usnadnily. Dalšími projednávanými tématy byla tranzitní doprava a její zkoušky řidičů, příprava Národního plánu obnovy a nového Operačního programu Doprava a stav veřejné dopravy po pandemii. Komise formulovala také stěžejní témata pro spolupráci s Asociací krajů.

Komise pro informatiku, 24. června 2021

Červnové zasedání Komise bylo zaměřeno na plánovanou aplikaci Sbírky právních předpisů územních samosprávných celků a některých správních úřadů. Za tímto účelem byl k jednání přizván Aleš Crkva z Ministerstva vnitra. Vkládání těchto právních předpisů by mělo být činěno prostřednictvím formulářů, jež jsou právě i Alešem Crkvou připravovány. Cílem diskuse bylo hledání co nejlepšího a nejméně chybového nastavení tak, aby byla minimalizována chyba lidského faktoru. Diskuse byla velice plodná a vyznělo z ní spousta podnětů k formulářům. Byly zvažovány možnosti pro všechny velikosti obcí včetně statutárních měst tak, aby byl zohledněn i počet stávajících právních předpisů tohoto typu a povinnost je následně do tohoto systému vložit. Byly řešeny i otázky případné migrace dat či opravy chyb při špatném vložení a co nejpřívětivější uživatelské rozhraní. Poté se komise orientovala na své další dlouhodobé aktivity týkající se

nastavení archivních formátů ve spisové službě, tzv. zákonu DEPO či kyberbezpečnosti a dalším.

Pracovní skupina Venkov, zemědělství, lesnictví – (PS VZL), 29. června 2021

Druhé zasedání PS VZL proběhlo ještě před začátkem léta, aby se diskutovaná témata z ustavujícího jednání stihla probrat detailněji. O tématech PS jsme informovali již v minulém čísle InS a nyní se u každého z nich prohloubila základna styčných bodů k řešení, která v rámci diskuze definovali jednotliví členové. Jedno téma, které však v současné době stojí tak trochu nade všemi dalšími, je problematika nově vznikající Společné zemědělské politiky (SZP). K jednání PS se tak on-line připojil i náměstek ze Sekce pro fondy EU, vědu, výzkum a vzdělávání Ministerstva zemědělství Pavel Sekáč, aby poreferoval o aktuálních výstupech z jednání ministrů zemědělství EU právě konaném v Lucemburku. Oznámil, že došlo ke shodě o základních parametrech týkajících se alokací SZP a že technické detaily má doladit v rámci svého předsednictví Slovinsko. Na závěr zmínil, že si zástupců Svazu váží jako cenného partnera v diskuzi na témata venkova, zemědělství a lesnictví a bude rád za další debatu a spolupráci. Dalším hostem jednání PS byl místopředseda Asociace soukromého zemědělství Jan Štefl. Představil názory své organizace na témata spojená s rozvojem zemědělství ve vztahu k venkovu v Česku a také postoje Asociace k SZP.

I na budoucí jednání PS budou zváni zástupci dalších zájmových uskupení – Svaz tím získává možnost zapojit se do spolupráce při řešení jednotlivých témat, která se týkají fungování měst a obcí.

Oprava: V InS č. 4/2021 jsme v rubrice Představujeme pracovní skupiny Svazu chybně uvedli titulky. Správně mělo být „PRACOVNÍ SKUPINA POVĚŘENCŮ DPO“, nikoli „Pracovní skupina pro kohezní politiku“. Všem čtenářům InS se omlouváme. Děkujeme za pochopení.

Historické město roku 2020 – Havlíčkův Brod na stupni vítězů

Dne 22. června t. r. se v Národním muzeu konalo vyhlášení soutěže Historické město roku 2020. Na stupeň vítězů si stouplo město **Havlíčkův Brod**. Cena za nejlepší péči o památky a současně i finanční odměnu určenou na další péči o kulturní dědictví převzal místostarosta tzv. Havlbrodu a současně předseda svazové Komise pro kulturu a cestovní ruch Libor Honzárek.

Soutěž, jež je pořádána Sdružením historických sídel Čech, Moravy a Slezska, Ministerstvem kultury a Ministerstvem pro místní rozvoj, je směřována k ocenění nejlépe uplatněných dotací z Programu regenerace městských památkových rezervací a zón. Celkem se do finále dostalo 14 měst, cenu ministryně pro místní rozvoj dostaly **Kutná Hora** a **Žatec**. Konkurence byla tedy velice silná.

Havlíčkův Brod si však své vítězství zasloužil – jejich rekonstrukce náměstí je připravována již téměř 16 let, před 10 lety došlo k dokončení první etapy revitalizace, jež byla připravena a realizována

Ocenění převzali zástupci Kutné Hory, Žatce a Havlíčkova Brodu

velice citlivě ve vztahu k zachování historických památek, ale současně i k přizpůsobení současným potřebám.

MÍSTOSTAROSTA HAVLÍČKOVA BRODU LIBOR HONZÁREK NÁM K JEJICH VÍTĚZSTVÍ NAPSAL:

O potřebě revitalizovat historické jádro města Havlíčkova Brodu se na místní radnici diskutovalo již v roce 2004. Tehdy bylo rozhodnuto, na podnět zastupitelského Výboru pro územní plán a rozvoj města, že vedení radnice provede poptávku u vybraných architektů, aby předložili svoje vize, zpracované formou architektonické studie, jak zlepšit celkový vzhled a fungování městského středu, aby se tento veřejný prostor stal nejenom atraktivnější pro obyvatele a návštěvníky Havlíčkova Brodu, ale i pro živnostníky a podnikatele v této lokalitě provozující svoje aktivity. Záměrem samosprávy bylo jednak zabránit postupnému vyliďňování centra a dále pak připravit podmínky pro zvýšení aktivit na poli společenské angažovanosti, kultury, sportu a obchodu ve středu obce se odehrávajících.

Nejlepší nabídku tehdy předložil architekt Aleš Burian (Architektonická kancelář Burian-Křivinka) a odborná komise doporučila vedení samosprávy, aby s tímto autorem uzavřela smlouvu na další stupně projektové dokumentace. Architekt Burian vypracoval návrh na celkovou proměnu obou centrálních náměstí a přilehlých komunikací. Hlavní Havlíckovo náměstí pojal s respektem k zachovalým památkovým hodnotám, ale i nové soudobější prvky (mobiliář, zádlažba, zeleň) byly naprojektovány velmi vkusně, i s jistou reminiscencí na minulé věky. Naopak sousední náměstí Smetanovo, které ztratilo svoji památkově-historickou tvář v období socialismu (v 70. letech min. století zde proběhla brutální asanace, kdy bylo rozhodnuto o zboření a odstranění čtyřiceti procent památkového území a o prefabrikované státní či zděné družstevní bytové výstavbě), bylo navrženo velmi soudobě, bez snahy o nadbytečný a zde nehodící se přehnaně pojatý historismus.

Smetanovo náměstí – demolice panelového domu

Smetanovo náměstí po úpravě

Velkým bonusem Smetanova náměstí je nově zde uplatněná vodoteč, která protéká nepravidelným betonovým korytem v celé podélné ose přestavěného prostoru. Voda samotná je čerpána z bohatě zásobené původní studny, jež jako jediný objekt „přežil“ kompletní demolici původního náměstí – tzv. Rosmarku neboli „Koňského trhu“. Rozsáhlé plochy kolem vodoteče jsou pojaty jako pobytový trávník, který je každou noc uměle zavlažován z téže studny, jež zásobuje vodu v potoce. Toto, svým způsobem originální řešení, zajistilo současnému „Koňskému trhu“ nesmírnou popularitu, zejména v letních dnech, a to nejen mezi mládeží a mladými obyvateli. Obě náměstí se dle ohlasu veřejnosti (laické i odborné) povedla.

Ulička před odstraněním panelového objektu

Ulička po úpravě

Oceněno komisí soutěže o Historické město 2020 bylo nakonec i velmi „třeskuté“ a odvážné rozhodnutí zastupitelstva, které v r. 2011 odhlasovalo odstranění panelového domu. Ten byl vystaven mezi oběma náměstími, napříč původní historickou uličkou. Panelák, svým umístěním často v odborných kruzích označovaný jako hrubá architektonická závada, je uváděn jako statisticky první případ asanace panelového objektu, který byl v ČR odstraněn z čistě estetických důvodů. V rámci navazujících úprav okolních ulic, prostranství ale i samotných objektů v městské památkové zóně (MPZ) se postupovalo podobným způsobem. Důraz byl vždy kladen na vhodnost materiálů, tvarovou čistotu, dokonale a precizní provedení dílčích detailů stavby, uplatnění originálního tvarosloví, ale bez přídavků nepatřičnosti či falešné okázalosti. Tento princip architekta přístupu k řešení v Havlíčkově Brodě (po celou dobu 15 let probíhajících prací v MPZ) pak byl přebírán i dalšími projektanty a architekty pracujících na jiných projektech v centru města. Tito pak často konzultovali s arch. Burianem svoje projektové vize.

Stará radnice – upravený suterén

Stará radnice – upravený dvůr

Stará radnice – opravený hlavní sál

Velkou pozornost si mj. získala i přestavba a rekonstrukce jedinečného objektu Staré radnice, historické budovy z období renesance, zabírající tři původní gotické parcely na jižní straně náměstí. Zajímavá renesanční stavba se postupně upravovala šest let, přičemž poslední etapa je ještě nedokončena. Za zmínku stojí i péče o starobylý městský park, jehož podstatná část se nachází v MPZ. Radnice rozhodla o postupné etapovité revitalizaci více než sto třicet let starého parku. První část se již v loňském roce předala do užívání veřejnosti, která je s dilem, dle hodnocení a komentářů na sociálních sítích, v naprosté většině též spokojena. Autor úprav parku architekt Zdeněk Sendler vypracoval vynikající návrh, který vzhledem k velké ploše (téměř 80 ha) bude realizován postupně, dle jím doporučených a na sebe navazujících etap.

Co bylo důležité, aby po 15 letech soustavné práce mohl Havlíčkův Brod získat prvenství v prestižní soutěži?

Myslím si, že hlavní roli hrál fakt, že se podařilo vytvořit dělný a spolupracující tým složený ze zástupců města, veřejnosti, architekta a památkáře. Porozumění si mezi památkářem a projektantem bylo, domnívám se, klíčovým základem úspěchu. Též průběžné seznamování s jednotlivými projekty formou diskusí na veřejných besedách s občany pomohlo formulovat pozitivní vztah veřejnosti k rozsáhlému dílu.

Město za posledních deset let investovalo do revitalizace svého centra více než 300 milionů Kč, z toho bylo na 250 mil. vlastních (nedotačních) prostředků. Při pohledu na živé centrum města, kde se permanentně odehrávají trhy a jarmarky, promítají večerní kina, organizují se kulturní a sportovní akce, kde obyvatelé spontánně posedávají na trávnicích či se brouzdají potokem a kde restaurační zahrádky jsou plné spokojených lidí usmívajících se na „své“ město, je možno, domnívám se, konstatovat, že šlo o smysluplně vynaložené veřejné prostředky...

Za vyjádření Liboru Honzárkovi děkuje redakce

Znáte inspirativní seniory? Nominujte je na Cenu Senior roku

Projekt SenSen (Senzační senioři) vyhlašuje Cenu Senior roku pro výjimečné seniory a jejich kluby. Znáte skvělé lidi, kteří i ve vyšším věku dělají něco nezištně pro druhé? **Nominujte je do 31. července.** Patronkou akce je herečka Simona Stašová.

Cenu Senior roku uděluje projekt SenSen už od roku 2013. Jejím cílem je podpora lidí, kteří ani ve vyšším věku neztrácejí zájem o dění kolem sebe a k aktivnímu životu inspirují i své okolí. Tváří už devátého ročníku Ceny se stala její loňská vítězka Eva Trejbalová,

kteřá v 86 letech vede kurz jógy v devickém Sokole. „Jsem přesvědčená, že podobně inspirativních lidí žije kolem nás spousta. Pomozte nám je najít, pošlete nám tipy na aktivní a obětavé seniory, kteří neváhají nabídnout pomocnou ruku druhým. Zaslouží si, aby se o nich vědělo,“ konstatovala Božena Jirků, ředitelka Nadace Charty 77 (Konto Bariéry, SenSen).

Nominace na Cenu Senior roku 2021 lze podávat elektronicky prostřednictvím webových stránek www.sensen.cz do dvou kategorií – Senior/ka roku a Nejlepší klub roku. Své návrhy mohou posílat seniorské kluby, společenské organizace, nezisková sdružení, samosprávy obcí, měst, krajů,

školy všech stupňů, stálé kulturní a sportovní organizace. Nominovat může i jednotlivec, avšak pouze prostřednictvím výše uvedených subjektů.

Jedna významná osobnost v seniorském věku i letos vstoupí do Zlaté síně SenSenu a přidá se tak k Daně Zátopkové, Olbramu Zoubkovi, Františku Janouchovi, Evě Jiříčné a Pavlu Pařkovi. O udělení ocenění rozhodne nezávislá porota. Slavnostní vyhlášení laureátů proběhne 8. října v Pražské křižovatce v Praze.

Více informací o Ceně Senior roku naleznete na <https://www.sensen.cz/cena-senior-roku>.

Již po třinácté můžete hlasovat v soutěži Má vlast cestami proměn

Slavnostní zahájení 13. ročníku putovní soutěžní výstavy Má vlast cestami proměn se uskutečnilo 17. června opět na Vyšehradě, kde nechyběla ani Pavla Štrobachová, členka Předsednictva Svazu a starostka obce Smečno.

13. ročník česko-slovenské putovní výstavy Má vlast cestami proměn – příběhy domova byl letos zahájen poprvé neveřejně z důvodu epidemiologické situace. Představuje 106 proměn chátrajících objektů ve znovuzrozená místa užitku a setkávání. Tři z nich jsou ze Slovenska. Svaz měst a obcí již tradičně poskytl nad akcí záštitu a zahájení podpořila Pavla Štrobachová, členka Předsednictva Svazu a starostka obce Smečno, krátkou zdravicí. Hlasovat pro tu nejlepší proměnu můžete již nyní na stránkách organizátora: www.cestamipromen.cz/promeny-2021.

Kdo zvítězil ve 12. ročníku?

Každoročně se spolu s vyhlášením nového ročníku a spuštěním hlasování vyhláší i vítězové ročníku uplynulého. Vítěze zveřejnil jménem odborné poroty architekt Josef Pleskot. Ve veřejném hlasování dalo svůj hlas proměnám celkem 60 455 lidí. Zvítězil Památník Tomáše Bati ve Zlíně. Na dalších místech se umístila Krajinná opatření Choťovice a oprava pláště kostela v Lesné.

Cenu odborné poroty získaly obnova synagogy – Heřmanův Městec, revitalizace roubeného kostela – Hradec Králové, rekonstrukce mlýna – Mešno, obnova Ústějovské kapličky – Mladá Vožice, roubená farní stodola – Mnichovo Hradiště, zachráněné nástěnné

malby v měšťanském domě – Prachatice, obnova kamenného mostu – Sazená, restaurování bývalého františkánského kláštera – Votice, rehabilitace fasád premonstrátského kláštera – Želiv a márníce – Žlutice.

Cena za kreativitu získala Rekonstrukce pražských náplavek – Praha 2 a 5. A v neposlední řadě Cenu souznění porota udělila obnově zámku Bořanovice – Pakoměřice, rekonstrukci zemědělské usedlosti v Kelči, rekonstrukci části zámku ve slovenském Hlohovci, záchraně kostelíka v Luži – Dolech, obnově hospody v Máslovicích a památníku Tomáše Bati ve Zlíně. Tyto ceny budou předány na krajských vernisážích.

Jednotlivé kolekce 13. ročníku výstavy se 30. června z pražského Vyšehradu rozjely na své tradiční poutě po celé naší zemi a na Slovensko. Budete je opět potkávat na náměstích, návsích, nádražích, v knihovnách. V průběhu roku budou zajímavosti o vystavených proměnách publikovány v médiích, na webových stránkách partnerů i na Facebooku a webu výstavy www.cestamipromen.cz, kde je možné opět hlasovat pro nekrásnější proměnu.

*Zdroj: Tisková zpráva Cestami proměn, z. s.
Autor fotografií: Cestami proměn, z. s.*

*Strom rodáků – 8. místo v soutěži
Strom roku 2020
Zdroj: www.stromroku.cz*